

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

(повне найменування вищого навчального закладу)

факультет філології

(повне найменування інституту, назва факультету (відділення))

кафедра англійської філології та перекладу

(повна назва кафедри (предметної, циклової комісії))

«Допущено до захисту»

В. о. завідувача кафедри

англійської філології та перекладу

Вікторія АГЄЄВА-

КАРКАШАДЗЕ

“ ” _____ 2025 року

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття ступеня вищої освіти

магістр

(ступінь вищої освіти)

на тему: **РОЗВИТОК МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЯК
СКЛАДОВОЇ ІНШОМОВНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ
ФІЛОЛОГІВ ЗАСОБАМИ АКАДЕМІЧНОЇ МОБІЛЬНОСТІ
ТА ВІРТУАЛЬНИХ ОБМІНІВ**

Керівник: к. пед. н., доцент
Зубенко Тетяна Володимирівна
(вчене звання, науковий ступінь, П.І.Б.)

Рецензент: доцент, к. філол. н., доцент
Чумакова Ксенія Олександрівна
(посада, вчене звання, науковий ступінь, П.І.Б.)

Виконав: здобувач VI курсу групи 641 М
Гулік Юрій Олегович
(П.І.Б.)

Спеціальності: 035 «Філологія»
(шифр і назва спеціальності)

ОПП: «Сучасна англійська мовна комунікація і
переклад – англійська мова і
література та друга іноземна мова»

Миколаїв – 2025 рік

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ I. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В ІНШОМОВНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФІЛОЛОГІВ ЗАСОБАМИ АКАДЕМІЧНОЇ МОБІЛЬНОСТІ ТА ВІРТУАЛЬНИХ ОБМІНІВ	7
1.1. Міжкультурна компетентність у процесі іншомовної підготовки студентів філологічного спрямування	9
1.2. Сучасні тенденції іншомовної підготовки майбутніх філологів та впровадження студентської академічної мобільності	15
1.3. Віртуальні обміни у сфері вищої освіти як засіб розвитку міжкультурної компетентності студентів	28
РОЗДІЛ II. ПРАКТИКА РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПОТЕНЦІАЛУ АКАДЕМІЧНОЇ МОБІЛЬНОСТІ ТА ВІРТУАЛЬНИХ ОБМІНІВ У ПРОЦЕСІ РОЗВИТКУ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФІЛОЛОГІВ	43
2.1. Аналіз академічної мобільності здобувачів вищої освіти ЧНУ імені Петра Могили	43
2.2. Організація спільного міжнародного онлайн-навчання (COIL) ...	52
2.3. Розвиток міжкультурної компетентності майбутніх філологів шляхом запровадження міжнародного проекту	68
ВИСНОВКИ	79
СПИСОК БІБЛІОГРАФІЧНИХ ПОСИЛАНЬ	83
ДОДАТКИ	96

ВСТУП

У сучасних умовах глобалізації та інтеграції України до світового й європейського освітнього простору особливої актуальності набуває пошук ефективних засобів і механізмів, які б перетворювали мовне та культурне різноманіття з чинника, що ускладнює діалог між представниками різних культур, на потужний ресурс взаєморозуміння, культурного збагачення та творчого розвитку особистості. Соціально-економічна й політична специфіка розвитку сучасного українського суспільства створила передумови для відкритості у міжнародній комунікації та суттєво вплинула на освітню політику, зокрема на її складову, пов'язану з професійною підготовкою майбутніх бакалаврів-філологів.

У контексті активних євроінтеграційних процесів, що охоплюють різні сфери суспільного життя, дедалі чіткіше усвідомлюється потреба перегляду цілей професійної освіти. Сучасна система підготовки фахівців має бути спрямована не лише на формування вузькопрофесійних знань і вмінь, а й на розвиток соціокультурної компетентності як складової професійної компетентності майбутнього філолога. У низці міжнародних документів — ООН, ЮНЕСКО, Ради Європи — наголошується на важливості розвитку ключових компетентностей (key competencies), які забезпечують особистості здатність ефективно діяти в різних соціальних сферах, робити внесок у розвиток суспільства та професійно самореалізовуватися. Однією з провідних серед них є міжкультурна компетентність, що виступає складним інтегрованим утворенням у структурі особистості.

Безперервне зростання кількості міжкультурних контактів, мобільність населення, особливо молоді, яка навчається у різних країнах світу, зумовлюють потребу не лише у подоланні можливих комунікативних бар'єрів, а й у глибокому розумінні особливостей міжкультурної взаємодії в умовах глобалізованого світу. Така ситуація потребує від учасників спілкування ґрунтовних знань про культуру, соціальні норми та цінності інших народів.

Якщо раніше дослідження у сфері викладання іноземних мов були зосереджені переважно на формуванні комунікативної компетентності, то сьогодні іноземна мова розглядається як засіб осягнення соціокультурного досвіду представників іншої лінгвокультурної спільноти, що відкриває нові перспективи для міжкультурного розвитку особистості.

Серед різноманітних компетентностей особи виділяємо міжкультурну компетентність, яка виникає внаслідок міжкультурної комунікації, спричиненої активним обміном культур у контексті глобалізації. Безумовно, формування та розвиток міжкультурної компетентності у сучасного фахівця під час професійної підготовки є одним із ключових аспектів його успішної реалізації в кар'єрі та житті.

Формування міжкультурної компетентності передбачає розвиток умінь та навичок, необхідних для ефективною взаємодії з представниками різних культур, включаючи розуміння культурних відмінностей, розвиток емпатії та гнучкості в поведінці. Це включає в себе як знання про інші культури, так і вміння застосовувати ці знання на практиці, а також позитивне ставлення до культурного різноманіття.

Аспекти формування міжкультурної компетентності в умовах закладів вищої освіти розкрито у працях Р. Гришкової (для студентів нефілологічних спеціальностей), Г. Копил (майбутніх міжнародників), І. Плужник (гуманітаріїв), О. Фролової (економічних спеціальностей), а також Т. Колодько і С. Шехавцової (підготовка вчителів іноземних мов).

Актуальність формування міжкультурної компетентності посилюється в умовах глобалізації, яка сприяє зближенню різних культур і народів. Недостатнє знання культурних особливостей може стати джерелом непорозумінь і конфліктів, тому розвиток цієї компетентності набуває особливої значущості.

Ключові аспекти її актуальності:

Глобалізація: зростання міжнародних контактів потребує вміння ефективно орієнтуватися у різних культурних контекстах.

Міжнародна комунікація: професійна діяльність часто передбачає співпрацю з іноземними колегами, що вимагає знання їхніх культурних традицій і норм.

Соціальна інтеграція: розвиток міжкультурної чутливості сприяє гармонізації суспільних взаємин та зменшенню конфліктів.

Освіта та бізнес: вміння адаптуватися до різних культур є важливим як у сфері освіти, так і в міжнародному бізнесі.

Особистісний розвиток: розширення світогляду та розвиток емпатії через розуміння інших культур сприяє формуванню гармонійної особистості.

Отже, актуальність нашого дослідження визначається тим, що у сучасному світі, який стає все більш глобалізованим, міжкультурна компетентність є необхідною умовою для успішної взаємодії в різних сферах життя, включаючи роботу, навчання, подорожі та повсякденне спілкування. Розвиток міжкультурної компетентності сприяє кращому розумінню та співпраці між людьми, зниженню конфліктів та створенню більш гармонійного та справедливого суспільства.

Мета дослідження: теоретично обґрунтувати ефективність використання академічної мобільності та віртуальних обмінів в іншомовній підготовці студентів філологічних спеціальностей та розробити проєкт зі спільного міжнародного онлайн навчання для розвитку міжкультурної компетентності.

Досягнення мети передбачає розв'язання таких **завдань**:

1) розглянути сутність міжкультурної компетентності і шляхи її розвитку у процесі іншомовної підготовки студентів філологічного спрямування;

2) проаналізувати особливості сучасної іншомовної підготовки майбутніх філологів;

3) з'ясувати переваги використання академічної мобільності та віртуальних обмінів у розвитку міжкультурної компетентності студентів філологічних спеціальностей;

4) здійснити аналіз академічної мобільності здобувачів вищої освіти ЧНУ імені Петра Могили, описати організацію віртуального обміну студентів -- COIL та розробити проєкт з міжнародного онлайн навчання «Students' Net City».

Об'єктом дослідження є процес розвитку міжкультурної компетентності студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів.

Предмет дослідження становить процес організації академічної мобільності та віртуального обміну студентів з метою розвитку міжкультурної компетентності в іншомовній підготовці студентів філологічного спрямування.

Методи дослідження: аналіз психолого-педагогічної, лінгвістичної, навчально-методичної літератури; порівняльний аналіз робочих програм з вивчення англійської мови як іноземної, підручників, вивчення й узагальнення досвіду вітчизняних та зарубіжних викладачів з метою з'ясування стану досліджуваної проблеми у навчальному процесі; описовий метод, опитування, інтерв'ювання.

Практична цінність одержаних результатів вбачається у можливості використання теоретичних матеріалів і розробленого у ході дослідження проєкту з віртуального обміну для розвитку міжкультурної компетентності у процесі іншомовної підготовки студентів філологічного спрямування.

Новизна роботи полягає в розширенні інформаційної і інструментальної бази засобів і форм міжнародного онлайн навчання, що поєднані в розробленому нами проєкті, який можна використати на заняттях з практичного курсу англійської мови студентів філологічних спеціальностей у співпраці з іноземними студентами закладів вищої освіти, які є партнерами ЧНУ імені Петра Могили.

Апробацією теоретичної частини диплому стала публікація тез «Віртуальні обміни студентів у сфері вищої освіти» в збірнику матеріалів XXII Міжнародної наукової конференції «ОЛЬВІЙСЬКИЙ ФОРУМ – 2025:

стратегії країн Причорноморського регіону в геополітичному просторі» 16-21 червня 2025 р., м. Миколаїв, Україна.

Структура роботи. Магістерська робота складається зі вступу, теоретичної та практичної частин, висновків, списку бібліографічних посилань та додатків. Загальний обсяг праці становить 107 сторінок, з них 82 сторінки основного тексту.

РОЗДІЛ І. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В ІНШОМОВНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФІЛОЛОГІВ ЗАСОБАМИ АКАДЕМІЧНОЇ МОБІЛЬНОСТІ ТА ВІРТУАЛЬНИХ ОБМІНІВ

1.1. Міжкультурна компетентність у процесі іншомовної підготовки студентів філологічного спрямування

Сучасна система вищої освіти України перебуває у стані постійної трансформації, що зумовлює необхідність підготовки фахівців нового покоління, здатних забезпечувати ефективне функціонування різноманітних сфер виробництва, освіти та культури на високому професійному рівні. В умовах модернізації національної освітньої системи, спрямованої на інтеграцію до єдиного світового освітнього простору, сучасний фахівець-філолог повинен володіти не лише спеціалізованими знаннями у своїй галузі, а й формувати широкий професійний світогляд, опановувати сучасні освітні технології, здатність до їх практичного застосування та забезпечувати власну конкурентоспроможність на ринку праці.

У цьому контексті особливої актуальності набуває підготовка майбутніх фахівців до ефективної міжкультурної взаємодії у професійній діяльності. Таке завдання є надзвичайно важливим для представників філологічної сфери, оскільки їх професійна діяльність передбачає безпосередню комунікацію та співпрацю з носіями різних культур. Крім того, освітньо-професійні програми з навчання іноземних мов в Україні орієнтовані на подальше працевлаштування та підкреслюють роль філологів у збереженні, поширенні та передачі культурної спадщини, цінностей і традицій народів.

Аналіз сучасних наукових досліджень свідчить про те, що формування загальних і професійних компетентностей є важливим чинником розвитку основної комунікативної компетентності майбутніх філологів. Рівень оволодіння відповідними знаннями та професійними вміннями визначає ефективність комунікації та взаємодії з партнерами по спілкуванню.

Недостатнє знання власної або чужої культури може стати причиною виникнення конфліктів, кризових ситуацій, непорозумінь або помилок у міжкультурній комунікації, що, у свою чергу, знижує ефективність професійної діяльності.

У цьому контексті міжкультурна компетентність розглядається як ключова складова соціокультурної компетентності сучасного фахівця. Вона формується в процесі міжкультурної комунікації, яка активізується через інтенсивну взаємодію культур, зумовлену глобалізаційними процесами, та забезпечує розвиток професійних умінь, необхідних для ефективної взаємодії в умовах полікультурного середовища.

Науковці Олена Матвієнко та Чжан Цзин у своїй роботі «Особливості формування міжкультурної компетентності у майбутніх вчителів іноземних мов» (2023) розглядають сутність міжкультурної компетентності як складника професійної підготовки майбутніх учителів іноземних мов. Авторки зазначають, що глобалізаційні процеси та активні міжнародні контакти потребують від учителя не лише мовних знань, а й уміння ефективно взаємодіяти з представниками інших культур [35].

Структуру міжкультурної компетентності дослідниці розглядають як поєднання когнітивного, емоційно-ціннісного та поведінкового компонентів. Когнітивний компонент охоплює знання про культурні норми, традиції, звичаї; емоційно-ціннісний охоплює толерантність, емпатію, повагу до людей, які відрізняються від інших; поведінковий -- уміння адекватно реагувати у міжкультурних ситуаціях.

Вчені підкреслюють, що ефективне формування цієї компетентності можливе лише за умов системного підходу, який охоплює як теоретичну підготовку, так і практичну діяльність студентів. У процесі формування міжкультурної компетентності необхідно використовувати, на їх думку, наступні методи: інтерактивні тренінги, міжкультурні діалоги, рольові ігри, обговорення кейсів, а також участь у міжнародних академічних програмах. Матвієнко О. та Цзин Ч. значну увагу приділяють розв'язанню проблеми

етноцентризму -- подоланню упереджень та формуванню відкритого світогляду. Дослідниці акцентують, що міжкультурна компетентність майбутнього фахівця має стати системоутворюючим елементом його професійної компетентності. Підготовка повинна бути спрямована на розвиток не лише комунікативних навичок, але й міжкультурної чутливості, критичного мислення, здатності до рефлексії власних культурних стереотипів. Авторки пропонують інтегрувати цей підхід у навчальні програми університетів України, підкреслюючи його значення для виховання фахівців, здатних до діалогу культур [35].

Науковиця В. Бойчук трактує міжкультурну компетентність як інтегроване поєднання знань, умінь, навичок, ставлень, що забезпечують ефективну міжкультурну взаємодію [5]. Вона виокремлює такі її компоненти:

- когнітивні (знання про інші культури),
- афективні (ставлення, толерантність, емпатія),
- процесуальні чи діяльнісні (вміння взаємодіяти, адаптуватись).

Дослідниця також розглядає класифікації моделей за характером взаємовідносин структурних компонентів (номенклатурні, структурні, каузальні, координаційні, динамічні). Вона наводить приклади моделей, зокрема модель Майкл Байрам (М. Byram) та модель Кетлін Райсейджер (К. Risager) з їхніми компонентами: “знання”, “вміння інтерпретувати та порівнювати”, “здатність до взаємодії”, “критичне усвідомлення” (Додаток А). Аналізуючи моделі, вчена вказує, що деякі з них більше акцентують на поведінкових елементах -- як-от емпатія, толерантність, здатність до адаптації. Інші моделі орієнтовані на структуру знань та навичок (когнітивно-технічний підхід) або на динаміку (розвиток компетентності як процесу). Зазначається, що при всій різноманітності моделей, існують спільні моменти: інтеграція знань, умінь, ставлення; врахування контексту культури; необхідність адаптивності [5].

Формування міжкультурної компетентності, на думку В. Бойчук, має бути системним і цілеспрямованим, з урахуванням всіх компонентів: когнітивного, афективного, діяльнісного. При підготовці майбутніх фахівців іноземної мови доцільно використовувати модельний підхід, де чітко окреслені компоненти, критерії оцінки, рівні компетентності. Необхідно адаптувати вибрані моделі до конкретного контексту (освітнього, професійного, міжкультурного) [5].

Філологиня Василенко О.В. з метою розвитку знань, усвідомлення та практичного застосування міжкультурної компетентності пропонує врахувати низку методичних орієнтирів [6]:

виявляти готовність до взаємної комунікації, зокрема шляхом опанування елементарних мовних формул спілкування іноземною мовою;

консультуватися з носіями або знавцями культури щодо типових труднощів та можливих комунікативних бар'єрів;

виявляти гнучкість поведінки, не очікуючи, що партнери по спілкуванню завжди пристосуються до власних норм;

здійснювати постійну перевірку коректності взаєморозуміння між комунікантами;

не уникати вибачень у випадку непорозуміння чи порушення культурних норм;

використовувати місцеві засоби масової інформації та соціальні мережі для ознайомлення з поведінковими моделями, соціальними нормами та культурними цінностями;

здійснювати рефлексію власного комунікативного досвіду.

На думку науковиці Василенко О.В. ефективне формування міжкультурної комунікативної компетентності у здобувачів вищої освіти забезпечується реалізацією комплексу педагогічних умов, серед яких провідними є: створення полікультурного освітнього середовища, використання активних і інтерактивних методів та технологій навчання, таких

як проєктна діяльність, ділові ігри, мозкові штурми, тренінги, моделювання ситуацій міжкультурної взаємодії з подальшим аналізом результатів тощо [6].

Для підвищення ефективності теоретичної та практичної підготовки майбутніх фахівців до професійної діяльності доцільним є застосування креативних педагогічних методів, а також залучення студентів до науково-дослідної діяльності. Така діяльність сприяє розвитку здатності самостійно ідентифікувати проблеми, що виникають у мультикультурному соціумі, знаходити шляхи їх вирішення, здійснювати процес самопізнання та самоідентифікації, що, у свою чергу, стимулює саморозвиток у сфері міжкультурної комунікації.

До ефективних шляхів розвитку міжкультурної компетентності належить створення студентами письмових або електронних посібників про культуру та традиції власної країни для іноземної аудиторії, аналіз і обговорення матеріалів, створених відвідувачами з інших країн, дослідження елементів культури цільової мови через художню літературу, кіномистецтво, телебачення, а також підготовка аналітичних презентацій щодо окремих аспектів іноземної культури. Wiseman вважає, що важливим є також використання викладачем власного культурного досвіду як навчального ресурсу [96].

Таким чином, підготовка філологів до професійної діяльності в умовах глобалізації передбачає інтеграцію міжкультурного компонента у всі аспекти освітнього процесу. Важливими напрямками такої підготовки є:

1. Розширення культурного контенту навчальних матеріалів, що включає інформацію про культуру цільової мови, культуру студентів та культуру більшості населення;
2. Включення міжкультурних заходів, проєктів та інтерактивних активностей у навчальні програми для формування практичних навичок міжкультурної взаємодії;
3. Сприяння самостійному вивченню культур студентів та активному залученню їх до процесу взаємодії поза навчальною аудиторією;

4. Розвиток критичного мислення та толерантного ставлення до культурних відмінностей, що забезпечує формування високого рівня професійної та соціокультурної компетентності.

Отже, міжкультурна компетентність є невід'ємною складовою професійного розвитку філологів та гарантією ефективності навчально-виховного процесу, забезпечуючи високу якість міжкультурної взаємодії, комунікативної діяльності та педагогічної майстерності у сучасних умовах глобалізованого освітнього середовища. Важливим завданням сучасної освіти є формування свідомої культурної обізнаності, розуміння цінності культурних відмінностей і вміння використовувати їх як ресурс міжкультурної взаємодії. Відтак, на викладачів покладається завдання цілеспрямовано формувати та розвивати міжкультурну компетентність здобувачів освіти. Навчання іноземних мов має розглядатися крізь призму міжкультурного підходу, який передбачає інтеграцію мовних і культурних аспектів у єдиний педагогічний процес.

Заняття з іноземної мови виступають своєрідним посередником між культурами, створюючи умови для пізнання студентами інших ціннісних орієнтацій, ментальних установок і способів світосприйняття. У цьому контексті важливим є формування нового бачення ролі викладача, який органічно поєднує лінгвістичний і культурний компоненти навчання, забезпечуючи їхню гармонійну взаємодію під час усіх типів занять -- незалежно від їх змістового наповнення, зокрема чи стосуються вони граматики, лексики або комунікативних аспектів.

Міжкультурна комунікація передбачає усвідомлення того, що кожне суспільство характеризується власними цінностями, нормами, соціальними традиціями та специфічними когнітивними моделями. Відтак, розвиток міжкультурної компетентності передбачає готовність до прийняття культурних відмінностей, їх осмислення та адаптацію поведінкових стратегій відповідно до них, а мовна компетенція посідає провідне місце в структурі міжкультурної компетентності, адже саме володіння мовою виступає засобом

пізнання іншої культури та ключовою передумовою ефективної міжкультурної комунікації.

Отже, формування міжкультурної компетентності передбачає розвиток умінь та навичок, необхідних для ефективної взаємодії з представниками різних культур, включаючи розуміння культурних відмінностей, розвиток емпатії та гнучкості в поведінці. Це включає в себе як знання про інші культури, так і вміння застосовувати ці знання на практиці, а також позитивне ставлення до культурного різноманіття.

Основні аспекти формування міжкультурної компетентності:

- Розуміння культурних відмінностей:

Ознайомлення з різними культурними нормами, цінностями, віруваннями та моделями поведінки.

- Розвиток емпатії:

Здатність ставити себе на місце представника іншої культури та розуміти його почуття та мотиви.

- Гнучкість у поведінці:

Здатність адаптувати свою поведінку до різних культурних контекстів, уникати стереотипів та упереджень.

- Ефективна комунікація:

Вміння чітко та зрозуміло висловлювати свої думки, уникати мовних та культурних бар'єрів.

- Повага до інших культур:

Визнання цінності культурного різноманіття та уникнення дискримінації.

- Досвід міжкультурної взаємодії:

Активна участь у діяльності, яка передбачає спілкування з представниками інших культур, наприклад, участь у міжнародних програмах обміну, волонтерство у мультикультурних спільнотах.

Практичні аспекти формування міжкультурної компетентності:

- Освітні програми:

Включення міжкультурного навчання в навчальні програми на різних рівнях освіти.

- Тренінги та семінари:

Проведення тренінгів з міжкультурної комунікації, розвитку емпатії та подолання стереотипів.

- Міжкультурні обміни:

Організація програм обміну для студентів, викладачів та інших груп населення для отримання досвіду взаємодії з представниками інших культур.

- Волонтерська діяльність:

Участь у волонтерських проектах, що працюють з різними культурними групами.

- Використання інформаційних технологій:

Використання онлайн-платформ та соціальних мереж для спілкування з представниками інших культур та отримання інформації про їх культуру.

У сучасному світі, який стає все більш глобалізованим, міжкультурна компетентність є необхідною умовою для успішної взаємодії в різних сферах життя, включаючи роботу, навчання, подорожі та повсякденне спілкування. Розвиток міжкультурної компетентності сприяє кращому розумінню та співпраці між людьми, зниженню конфліктів та створенню більш гармонійного та справедливого суспільства.

1.2. Сучасні тенденції іншомовної підготовки майбутніх філологів та впровадження студентської академічної мобільності

Процеси глобалізації та інтеграції зумовлюють в Україні суттєві економічні й суспільно-політичні зміни, що веде до модернізації системи освіти, спрямованої на активну участь держави у світовому освітньому та інформаційному просторі. Основні напрями реформування визначено в чинних нормативних документах: Законах України «Про освіту» (2017), «Про вищу освіту» (2014), «Про повну загальну середню освіту» (2020), Державному стандарті базової і повної загальної середньої освіти,

Національній стратегії розвитку освіти (2013), Концепції Нової української школи, Концепції розвитку педагогічної освіти (2018), постанові про створення Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (2016), Декларації про європейський простір вищої освіти (1999) та у Проєкті Концепції розвитку освіти України на 2015–2025 роки (2014) тощо.

Одним із ключових напрямів реформ визначено посилення ролі іноземних мов. Ця потреба продиктована зростанням міжнародної комунікації, інформатизацією та підвищенням вимог до мобільності громадян. Вивчення іноземних мов відкриває доступ до культурної й історичної спадщини інших держав, підтримує міжкультурний діалог і формує здатність діяти в умовах полікультурного та інформаційно насиченого суспільства.

Практика розвитку іншомовної освіти в Україні демонструє активне врахування європейських стандартів і рекомендацій, зокрема положень Ради Європи щодо білінгвальної освіти, Європейського мовного портфеля, Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти та вимог до міжнародних мовних кваліфікацій.

Дослідниця Огієнко О. вважає, що для усвідомлення сучасних тенденцій, необхідно враховувати історичну еволюцію іншомовної підготовки, що дає змогу органічно поєднати багатовіковий досвід і сучасні інновації. Розвиток іншомовної освіти завжди був тісно пов'язаний із суспільно-політичним, культурним і гуманітарним поступом України та розгортався в руслі загальноєвропейських освітніх процесів, зберігаючи національні особливості.

Іноземні мови на українських землях вивчали з давніх часів, формуючи європейський характер освітнього простору. Поступ іншомовної підготовки має міждисциплінарний характер, оскільки опанування мови супроводжується пізнанням культури, цінностей і традицій її носіїв. Серед ключових історичних етапів виокремлюють домінування латини у Середньовіччі, розвиток міжкультурного обміну в добу Відродження, утвердження офіційного статусу іноземних мов у XVI–XVII ст., вплив науково-технічного прогресу XVII –

початку XIX ст., зростання міжнародних контактів у другій половині XIX ст. та глобальні зрушення після Другої світової війни.

У XXI столітті, на тлі демократизації суспільства, посилення інтеграційних і міграційних процесів, що формують полілінгвальне середовище, система іншомовної освіти України стикається з новими завданнями. Її розвиток спрямовується на підтримку полікультурності, формування багатомовності, посилення професійної орієнтації мовної підготовки та інтеграцію навчання мови зі здобуттям фахових компетентностей.

У контексті євроінтеграційного курсу України зростає значення не лише якісної іншомовної підготовки майбутніх фахівців, а й розвитку їхньої здатності працювати в умовах інформаційного суспільства. На думку сучасних науковців, зокрема Андрійчук Н., Прищепа О., Свисюк О., навчальний процес має бути організований так, щоб іноземна мова опановувалася природно, подібно до засвоєння рідної мови в дитячому віці. Вони зазначають, що основна проблема лінгводидактики полягає у надмірному застосуванні вправ, які не забезпечують природності мовлення [1].

Прибічники комунікативно-діяльнісного підходу, Зубенко, Шведел, підкреслюють переваги несвідомого засвоєння мовного матеріалу, адже воно є глибшим і результативнішим, ніж механічне вивчення правил. Тому ефективність цього підходу ґрунтується на створенні умов для повноцінної комунікації під час навчання, без акценту на свідомому заучуванні [98].

Особливе місце в іншомовній освіті належить процесам запам'ятовування. Відомо, що інформація засвоюється набагато краще, якщо з нею не лише знайомляться візуально чи на слух, а й активно обговорюють та використовують у практичній діяльності. Це дає підстави стверджувати, що саме комунікативно-діяльнісний підхід створює оптимальні умови для успішного опанування іноземної мови.

Отже, викладачеві важливо вибудовувати систему вправ так, щоб навчальний матеріал проходив кілька послідовних етапів:

1. ознайомлення з новою лексикою або текстом;
2. закріплення вивченого матеріалу шляхом його обговорення;
3. формування практичних умінь застосування нових слів чи відтворення змісту максимально наближено до реального мовного спілкування.

Кожна вправа та кожен методичний прийом мають виконувати роль комунікативної тактики в межах загальної стратегії навчання мови. У сучасних умовах виникає й нагальна потреба у розвитку в студентів умінь ефективно використовувати інтернет-ресурси під час вивчення іноземної мови.

На думку науковиці С. Танани, українська система вищої освіти має забезпечувати підготовку фахівців, здатних жити й працювати в умовах інформаційного та інноваційного суспільства, розвивати інноваційне мислення, культуру та готовність до новаторської діяльності. Створення умов для продуктивного діалогу, взаємопорозуміння та спільного пошуку рішень важливих завдань досягається за рахунок впровадження інтерактивної діяльності [92].

У методичному вимірі інтерактивне навчання розглядається вченим як:

- a) діалогічний процес, що базується на активній взаємодії викладача і студентів;
- b) спосіб організації навчання, спрямований на розв'язання лінгвістичних, комунікативних і практичних завдань.

Серед основних принципів інтерактивного навчання виділяються:

- 1) позитивну взаємозалежність, коли успіх усієї групи залежить від внеску кожного;
- 2) індивідуальну відповідальність студентів у спільній роботі;
- 3) рівномірну участь усіх здобувачів;
- 4) одночасну активність усіх учасників [92].

У процесі діалогічної взаємодії студенти здобувають уміння аналізувати складні ситуації, порівнювати різні погляди, аргументовано висловлюватися,

приймати виважені рішення, брати участь у дискусіях та ефективно комунікувати в різних контекстах.

С. Танана підкреслює важливість організації різноманітних видів колективної та парної діяльності під час вивчення іноземної мови. Найпоширенішими формами роботи є завдання-головоломки для читання, обмін думками в парах, дебати, парні інтерв'ю тощо. Матеріал розподіляється між студентами, і вони мають спілкуватися один з одним, щоб узагальнити інформацію й сформуванати цілісне розуміння теми або різноманітних поглядів на неї [92]. Виокремлено такі переваги інтерактивної колективної роботи:

- формується доброзичливе середовище й налагоджуються взаємини між здобувачами освіти;
- студенти отримують більше можливостей для самостійності та впевненості, не відчують страху припуститися помилки;
- зменшується мовний бар'єр та тривожність під час висловлювання власної думки;
- збільшується час активного говоріння учнів, що позитивно впливає на розвиток комунікації;
- роль викладача менш домінувальна, педагог виступає радше координатором;
- викладач може адресно надавати завдання, забезпечуючи залученість кожного;
- сприяє індивідуалізації навчального процесу;
- студенти мають змогу застосовувати вже наявні знання на практиці [92].

Інтерактивна групова робота, у свою чергу, сприяє розвитку м'яких навичок (soft skills). Науковці Гладкоскок Л., Бугінська Т., Титун О. та інші розглядають розвиток компетенцій м'яких навичок як досить актуальну тему, яку обговорюють багато фахівців: викладачі іноземних університетів, менеджери з персоналу та консультанти з управління [69]. Термін «м'які навички» вперше був використаний у наукових дослідженнях американськими та німецькими фахівцями з менеджменту. Він з'явився в їхніх

працях у 1990-х роках, а трохи пізніше почав використовуватися в бізнесі та освіті (Scaffidi, 2018) [75]. Дослідники по-різному тлумачать термін «м'які навички». Однак, найбільш повним є визначення, запропоноване К.О. Ковалем, К.І. Пересом, М. Далая, І. Ясною та ін. Згідно з ними, «м'які навички» – це успішна взаємодія з навколишнім середовищем завдяки набуттю спеціальних або універсальних компетенцій. В результаті їх власник може працювати в команді, критично мислити, вирішувати складні проблеми, швидко приймати рішення, тощо [27, 16, 56, 59, 65]. Розвиток компетенцій м'яких навичок є важливим для майбутнього працевлаштування та кар'єрного зростання фахівців. Таку думку висловлює К. Коваль [27]. У сучасній науці визначення м'яких навичок розглядається як сукупність професійних та непрофесійних талантів, необхідних спеціалісту для успішної роботи та підвищення продуктивності. Власник м'яких навичок повинен бути комунікабельним, компетентним, вміти працювати з людьми та раціонально розподіляти свій час. Також він повинен мати лідерські якості. Слід зазначити, що кожен дослідник визначає термін «м'які навички» виходячи зі своєї сфери діяльності. З метою впровадження класифікації м'яких навичок для Єдиного європейського економічного простору країнами ЄС було прийнято низку документів. Також було проведено консультації щодо інвестування у вдосконалення та підвищення кваліфікації цих навичок. У 2018 році держави-члени ЄС прийняли 11 директив щодо розвитку м'яких навичок у студентів європейських університетів. Для їх впровадження розроблено абсолютно нові методи навчання. Значним досягненням у розвитку м'яких навичок стало прийняття Європейської декларації про навички, компетенції, кваліфікації та професії (ESCO), яка пропонує їх класифікацію. Вона включає 1384 навички, що є актуальними для сучасного ринку праці. Більшість з них пов'язані з креативністю, комунікацією та ефективним мисленням. На думку деяких дослідників, феномен м'яких навичок полягає у складності їх досягнення та модифікації, що підтверджується тенденціями в освіті та на ринку праці багатьох країн – Австралії, Північній Америці, Китаї, Малайзії тощо. Це явище

вивчали провідні дослідницькі центри у Сполучених Штатах. В результаті дослідження цього феномену вчені визначили основні типи м'яких навичок:

1. Соціальні (здатність спілкуватися з людьми, емпатія, концентрація, культурна та мультикультурна компетентність).
2. Психічні (креативність, швидке вирішення проблем, міждисциплінарне мислення).
3. Організаційні (здатність працювати в команді, навички презентації).
4. Особисті (відповідальність, впевненість у собі, гнучкість, емоційна стабільність, самовладання).

У процесі вивчення іноземної мови найціннішими навичками soft skills будуть «4К»: критичне мислення, креативність, комунікація та кооперація. Кілька ефективних методів дозволяють інтегрувати їх у процес вивчення іноземної мови. Одним з найефективніших є комунікативний метод. Для розвитку комунікативних навичок, тобто формування мовленнєвої діяльності студента відповідно до ситуації, він повинен самостійно мислити та вирішувати поставлені завдання. Для цього рекомендується проводити дослідження, писати звіти та проекти, організовувати публічні виступи, використовуючи дискусії, дебати тощо. Розвитку комунікативних навичок сприяє використання різних форм вербальної взаємодії. Вони можуть включати переговори, інтерв'ю, тематичні дослідження тощо. Взаємодія викладача зі студентом є важливою у розвитку м'яких навичок. За останні роки вона зазнала серйозних змін. Сьогодні традиційні форми взаємодії не отримали широкого поширення, чого не можна сказати про електронне навчання, мобільне навчання, соціальне навчання та розробку ігор. Форми взаємодії між викладачами та студентами обираються залежно від тенденцій в освіті. Такі тенденції включають:

- створення знань замість їх передачі;
- взаємодію, співпрацю та командну роботу між вчителем і учнем замість традиційної моделі передачі знань між вчителем і учнем;
- міжфункціональне навчання замість вузькоспеціалізованого навчання;

- використання різних режимів навчання.

Також необхідно чергувати аудиторні заняття, дистанційне навчання, практикум та симуляцію. Використання всіх цих форм сприятиме консолідації професійних компетенцій та м'яких навичок. Протягом одного року частка нових навичок, що виробляються у всьому світі, зростає на 27%. Це дані дослідження Всесвітнього економічного форуму. Автоматизація, яка призвела до втрати мільйонів робочих місць, сприяє цьому. Люди, які втратили роботу, змушені перекваліфіковуватися. Це єдиний спосіб залишатися конкурентоспроможними на ринку праці (Всесвітній економічний форум, 2020). Через цю ситуацію розвиваються нові освітні тенденції, змінюються стратегічні цілі освіти, відбувається перехід до інноваційних методів навчання. Згідно зі статистикою Всесвітнього економічного форуму, найважливішими навичками у 2022 році були:

- креативність;
- здатність мислити цілісно;
- лідерство;
- взаємодія з людьми;
- емоційний інтелект;
- впевненість у собі;
- навички прийняття рішень;
- здатність вести переговори;
- гнучкість;
- клієнтоорієнтація.

Впровадження технологічних інновацій, здатних створювати умови максимально наближені до реальності привели вчених до використання технології віртуальної реальності (VR). Зростання ролі навчання правильної вимови на думку вчених Кухарєвої Д, Струтинської Т., Трубенко І. зумовлює потребу у використанні VR [80]. У цьому плані технологія віртуальної реальності розглядається як ефективний засіб формування вимовних навичок, оскільки дає можливість тренуватися у безпечному, але автентичному

середовищі, що відтворює реальні комунікативні умови й типові мовленнєві труднощі.

Використання VR у процесі оволодіння мовою допомагає долати ключові недоліки традиційного навчання: мінімальний контакт зі справжніми носіями мови, недостатній рівень занурення в мовне середовище й обмежений персональний зворотний зв'язок. Застосування віртуальних середовищ є важливим також тому, що вони поєднують теоретичні знання з реальною мовленнєвою практикою, сприяючи переходу від академічного опанування мови до її природного використання.

У закладах традиційного типу студенти, як правило, недоотримують індивідуальні рекомендації та більше зосереджуються на граматиці й лексиці, ніж на фонетиці. Натомість платформи віртуальної реальності усувають ці труднощі, оскільки дають змогу взаємодіяти з віртуальними комунікаторами, отримувати миттєвий персоналізований зворотний зв'язок і виконувати завдання, адаптовані до рівня та потреб кожного студента (Hurskaya, 2022) [72].

Формування критичного мислення є ще одним важливим складником професійного становлення майбутніх фахівців-філологів, оскільки воно сприяє їхній подальшій конкурентоспроможності та ефективній самореалізації у професійній діяльності. Вчені вважають, що до найбільш результативних методів формування критичного мислення доцільно віднести роботу з автентичними матеріалами, проведення мозкових штурмів, застосування проєктної технології та кейс-методу, а також активне використання цифрових платформ і навчальних онлайн-ресурсів. То ж у вивченні іноземної мови слід також використовувати ці методи.

Науковці Олександр та Ірина Сушик визначають однією з провідних тенденцій сучасної освіти прагнення молоді до мобільності. Це явище охоплює не лише студентів і науковців, а й заклади вищої освіти загалом, які виступають постачальниками освітніх послуг, навчальних програм і кваліфікацій. У сфері освіти дана тенденція відображена в низці міжнародних

документів, зокрема в постановах Ради Європи, Кейптаунській декларації відкритої освіти, Великій хартії університетів, Лісабонській декларації (2007 р.) та інших. Аналіз цих документів свідчить про різноманітність підходів до тлумачення поняття «мобільність» і «мобільне навчання» [53, с.84].

Поняття «мобільність» розглядається ними як процес руху, безперервності, динамічності та відсутності кордонів. Студентська мобільність є одним із наслідків глобалізаційних процесів, що створюють умови для здобуття освіти або працевлаштування за межами рідної країни. Людина з високим рівнем мобільності здатна навчатися (академічна мобільність), працювати (географічна й професійна мобільність), співпрацювати з міжнародними колегами та бути конкурентоспроможною у світовому контексті [53].

Поштовхом до розвитку студентської мобільності стало запровадження Європейським Союзом програми **ERASMUS** (1987 р.), яка в 1995 р. трансформувалася в **SOCRATES/ERASMUS**. Її метою, як і сьогодні, є зміцнення міжнародних зв'язків у сфері вищої освіти, сприяння мобільності студентів у межах європейського регіону, а також залучення здобувачів освіти та науковців із інших частин світу до європейського освітнього простору [7].

Академічна мобільність надає студентам можливість самостійно формувати власну освітню траєкторію -- обирати навчальні заклади, курси та дисципліни відповідно до індивідуальних інтересів, потреб і професійних цілей. Вона сприяє розвитку комунікативних умінь, оскільки учасники програм отримують практичний досвід використання іноземної мови як у професійному, так і в повсякденному середовищі. На думку С. Робертсон, академічна мобільність підвищує якість освітніх програм, розширює міжнародну співпрацю, посилює культурний і академічний потенціал закладів вищої освіти, сприяє особистісному та професійному розвитку студентів.

Обов'язковою передумовою участі у програмах міжнародної академічної мобільності є володіння іноземною мовою, насамперед англійською. Вона виступає мовою міжнародного академічного спілкування, домінує в науково-

освітньому просторі вже кілька десятиліть. Близько 60 % провідних університетів світу розташовані в англomовних країнах, а дедалі більше європейських закладів вищої освіти впроваджують навчальні курси англійською мовою.

Як зазначає Т. М. Вознюк, багато університетів світу розробляють спеціальні програми підтримки студентів у вдосконаленні англійської мови. Такі програми можуть включати моделювання реальних і гіпотетичних комунікативних ситуацій, розвиток навичок швидкого читання, вміння розуміти авторську позицію, тлумачити контекст та визначати значення нових слів і виразів. Мета цих ініціатив -- допомогти студентам, для яких англійська не є рідною, оволодіти академічним мовленням і навчитися ефективно створювати наукові тексти [8].

Результати низки досліджень свідчать про позитивний вплив академічної мобільності на навчальні досягнення студентів. Зокрема, у роботі Granja і Visentin (2024) на основі аналізу понад 10 000 студентів бразильського університету встановлено, що участь у програмах міжнародного обміну підвищує середній бал і мотивацію до навчання. Автори зазначають, що вплив мобільності залежить від часу її здійснення: участь на старших курсах має більш виражений позитивний ефект, тоді як на ранніх етапах навчання можливі короткострокові труднощі адаптації [64]. Така закономірність пояснюється тим, що студенти старших курсів уже мають сформовані академічні навички та здатність інтегрувати новий досвід у професійний контекст.

Аналогічні результати спостерігаються у звіті *Impact of Student Mobility Placements on Competencies, Studies and Employability* (Erasmus+ Research, 2021), де зазначено, що 82 % учасників програм Erasmus+ відзначили підвищення успішності після повернення до закладу постійного навчання [73]. Окрім покращення оцінок, студенти вказують на зростання самооцінки, академічної автономії та здатності критично мислити (Erasmus+ Research,

2021). Таким чином, мобільність можна розглядати як каталізатор розвитку навчальної мотивації й академічної саморегуляції.

Досвід навчання або стажування за кордоном сприяє не лише академічному зростанню, а й набуттю ключових професійних компетентностей. Згідно з результатами звіту Erasmus+ (2021), більшість студентів після участі у міжнародних програмах демонструють розвиток навичок міжкультурної комунікації, командної роботи, цифрової грамотності, вміння вирішувати проблеми в багатокультурному середовищі. Ці компетентності належать до так званих *soft skills*, які відіграють вирішальну роль у сучасному ринку праці.

Knutsen, Wiborg і Wiers-Jenssen (2024) підтверджують, що міжнародна академічна мобільність сприяє формуванню «глобальної орієнтації» випускників, яка виражається у готовності працювати в інтернаціональних компаніях або продовжити кар'єру за кордоном [79]. Дослідники встановили, що учасники програм мобільності на 30 % частіше займають посади, пов'язані з міжнародною діяльністю, ніж ті, хто не мав такого досвіду [79].

Значний обсяг емпіричних даних доводить, що досвід академічної мобільності позитивно впливає на можливості працевлаштування. У дослідженні Van Mol, Caarls і Souto-Otero (2021) показано, що випускники, які брали участь у програмах міжнародного обміну, мають вищі стартові зарплати та швидше працевлаштовуються після завершення навчання. Особливо помітний ефект спостерігається серед магістрів, для яких міжнародний досвід підсилює академічний профіль і професійний статус [95].

Подібні результати подає дослідження *International student mobility: the key to securing the first job in a globalized world* (2025), проведене на вибірці бельгійських бізнес-випускників. У ньому встановлено, що участь у програмах мобільності скорочує середній період пошуку першого місця роботи приблизно на 22 %, а також збільшує ймовірність отримання посади з міжнародним компонентом [75].

Отже, академічна мобільність виступає не лише освітнім інструментом, а й чинником економічного успіху. Вона підвищує конкурентоспроможність випускників на ринку праці, формуючи гнучкість, відкритість і професійну мобільність -- риси, які особливо цінуються в сучасному глобалізованому суспільстві.

Пандемія COVID-19 внесла суттєві корективи у розвиток студентської мобільності. Як зазначають Mihut та ін. (2025), обмеження міжнародних поїздок призвели до тимчасового зниження рівня міжкультурної взаємодії та практичної складової навчання, що позначилося на відчутті професійного зростання студентів. Водночас автори підкреслюють, що перехід до цифрових і віртуальних форматів мобільності частково компенсував ці втрати, забезпечивши продовження академічного та міжкультурного обміну [82]. Ця тенденція засвідчує, що у майбутньому академічна мобільність поєднуватиме фізичні та віртуальні форми, створюючи нові можливості для інтернаціоналізації освіти.

Отже, аналіз сучасних досліджень доводить, що академічна мобільність є потужним чинником підвищення академічної успішності, розвитку професійних компетентностей і покращення працевлаштування випускників. Вона стимулює формування здатності до критичного мислення, міжкультурної толерантності, автономності та професійної відповідальності. Мобільність забезпечує перехід від традиційної моделі навчання до компетентнісної парадигми, де студент виступає активним суб'єктом власної освітньої і кар'єрної траєкторії.

Таким чином, участь у програмах академічної мобільності не лише підвищує якість освіти, а й формує новий тип фахівця -- мобільного, адаптивного та здатного до саморозвитку в глобальному середовищі.

Академічна мобільність робить освіту більш доступною, сприяє культурному збагаченню та особистісному зростанню. Учасники програм -- студенти, викладачі, дослідники -- повертаються з новими знаннями, досвідом міжкультурної комунікації, розширеним світоглядом і професійними

навичками, отриманими під час навчання, стажування чи участі в міжнародних освітніх заходах. Основна мета академічної мобільності полягає у створенні умов для здобуття різнобічної освіти, доступу до провідних наукових шкіл світу, оволодіння іноземними мовами та формування нових компетентностей, що підвищують конкурентоспроможність фахівців. Зростання академічної мобільності у вищій школі, своєю чергою, стимулює мотивацію до вивчення іноземних мов і міжкультурного розвитку студентів.

У сучасних умовах глобалізації та інтеграції освітніх систем академічна мобільність студентів розглядається як один із провідних чинників формування конкурентоспроможного фахівця. Вона забезпечує розширення академічного досвіду, розвиток міжкультурної компетентності, поглиблення професійних знань та сприяє підвищенню якості освітніх результатів. За визначенням Європейської комісії, академічна мобільність є не лише інструментом інтернаціоналізації освіти, а й засобом професійного становлення особистості, який безпосередньо впливає на подальшу траєкторію кар'єрного розвитку випускників.

1.3. Віртуальна академічна мобільність у сфері вищої освіти як засіб розвитку міжкультурної компетентності студентів

Як було доведено вище, сучасні вимоги до професійної діяльності майбутніх фахівців зумовлюють необхідність перегляду підходів до викладання іноземних мов, зокрема підвищення рівня практичного володіння студентами усним і писемним мовленням відповідно до комунікативних намірів, цілей та соціальних норм мовленнєвої поведінки в типових ситуаціях спілкування. Одним із таких підходів науковці вважають розвиток віртуальної академічної мобільності, яку трактують як форму академічної мобільності, що забезпечує можливість здобуття знань і обміну досвідом між закладами освіти за допомогою цифрових технологій [50]. Реалізація такої мобільності передбачає активне використання інформаційно-комунікаційних технологій і засобів дистанційного навчання, що сприяє створенню відкритого

інформаційно-освітнього середовища. Основними учасниками процесу віртуальної академічної мобільності є:

- 1) віртуальний студент (*virtual student, online learner*) -- здобувач освіти, який бере участь у програмах віртуальної академічної мобільності;
- 2) віртуальний викладач (*virtual professor*) -- педагог, що здійснює викладання навчальних дисциплін у дистанційному форматі;
- 3) віртуальний університет (*virtual university*) -- заклад вищої освіти, який організовує та пропонує онлайн-курси;
- 4) віртуальний кампус (*virtual campus*) -- інтерактивне освітнє середовище, створене на основі інтернет-технологій для забезпечення навчального процесу [Сімак К.В.].

Вчені Пічик К.В., Гуменна О.В., Човнюк Л.Ю. детально дослідили виникнення і запровадження віртуальної академічної мобільності та віртуальних обмінів у своїх дослідженнях [41]. У країнах Європейського Союзу, а з 1999 року -- в межах Європейського простору вищої освіти (ЄПВО), ідея впровадження елементів віртуальних обмінів і віртуальної мобільності як доповнення до традиційних форм академічної мобільності почала активно обговорюватися невдовзі після запуску програми Європейської Комісії (ЄК) Erasmus (1987 р.).

Перші експерименти з віртуальною мобільністю відбувалися одночасно з розширенням університетських пропозицій щодо студентської мобільності. Зокрема, університети ЄС почали ініціювати віртуальні обміни між партнерськими закладами або в межах університетських консорціумів у так звані «вікна мобільності». Додатковий поштовх цій практиці надали спільні магістерські та докторські програми Erasmus Mundus, які реалізуються щонайменше трьома університетами й передбачають наскрізну навчальну програму. Частина дисциплін у таких програмах доцільно було проводити дистанційно.

Значний внесок у розвиток «нестандартних» форматів мобільності зробила також програма стратегічних партнерств ЄС, що підтримувала

інноваційні форми співпраці як в очному, так і в онлайн-форматі. Крім того, в межах проєктів європейських університетських альянсів (ініціатива ЄК 2019 року) віртуальна мобільність стала обов'язковим компонентом освітньої діяльності.

Паралельно з реалізацією таких ініціатив відбувалася систематизація досвіду -- аналіз практик, створення рекомендацій щодо впровадження, визнання результатів і забезпечення якості віртуальної мобільності. Серед помітних проєктів варто назвати EPICs (European Portal for International Courses and Services for Virtual Erasmus), E-MOVE, REVE, VM-BASE та NET-ACTIVE.

У 2018 році Європейська асоціація університетів дистанційного навчання (EADTU) розробила матрицю мобільностей, яка систематизувала різновиди мобільності, зокрема віртуальної. У 2019 році в межах EADTU створено робочу групу (Task Force) з віртуальної мобільності, що зосередилася на питаннях змішаної та віртуальної мобільності в контексті університетської інтернаціоналізації.

Результатом діяльності групи став звіт «Інноваційні моделі співпраці і студентської мобільності в Європі» (2019), який згодом трансформували у вебплатформу (2020), що презентує моделі організації мобільності, включно з віртуальною.

У цьому звіті вперше було запропоновано класифікацію моделей віртуальної мобільності:

- «Вбудована» (embedded) мобільність — синхронна або асинхронна взаємодія студентів і викладачів із різних університетів під час спільного викладання окремих дисциплін. Вона передбачає створення спільних навчальних активностей у партнерстві кількох закладів вищої освіти, де дисципліни можуть мати як власні, так і узгоджені навчальні плани.
- Індивідуальна віртуальна мобільність — аналог традиційної фізичної мобільності (на кшталт Erasmus), але в онлайн-форматі. У цій моделі

студент самостійно долучається до курсів «приймаючого» університету, погоджених із його домашнім закладом, із можливістю зарахування кредитів.

Додатково виділено ще дві комбіновані моделі, що є варіаціями попередніх і різняться за кількістю залучених університетів, структурою навчальних дисциплін та форматом участі студентів (індивідуально чи групами). В англomовному дискурсі ці підходи найчастіше позначаються термінами *virtual exchange* (віртуальні обміни) та *virtual mobility* (віртуальна мобільність).

Паралельно з процесом класифікації підходів до віртуальної мобільності та віртуальних обмінів у межах Європейського простору вищої освіти (ЄПВО) було реалізовано низку масштабних міжнародних проєктів, спрямованих на подальше експериментальне впровадження цих форматів, а також на підготовку викладачів і студентів до ефективної віртуальної взаємодії. Така активність свідчить про усвідомлення академічною спільнотою перспективності віртуальних форматів навчання як засобу розвитку міжкультурної та глобальної компетентностей студентів, а також про розуміння університетами обмеженості традиційної (фізичної) мобільності, що було актуальним ще до пандемічного періоду.

Серед провідних ініціатив, присвячених розбудові концепту *virtual exchange*, доцільно відзначити такі:

- Erasmus+ Virtual Exchange — проєкт Європейської Комісії, орієнтований на країни ЄС та Середземноморського регіону, який мав на меті апробацію різних моделей міжнародних віртуальних обмінів у контексті університетської освіти та молодіжних програм.
- EVOLVE (Evidence-Validated Online Learning through Virtual Exchange) — дослідницько-практичний проєкт, спрямований на вивчення впливу міжнародних віртуальних обмінів на студентів і викладачів, аналіз освітніх практик, а також розроблення практичних рекомендацій щодо

системного впровадження віртуальних форм взаємодії в університетських програмах.

- NICE (Network for Intercultural Competence to facilitate Entrepreneurship) — програма, розроблена для формування підприємницьких навичок у міжкультурному середовищі шляхом упровадження структурованих віртуальних курсів для студентів восьми європейських університетів.
- Open Virtual Mobility — проєкт, присвячений системному впровадженню віртуальної мобільності у вищій освіті, зокрема через створення відкритих онлайн-дисциплін, доступних студентам інших закладів, а також через визначення ключових компетентностей, необхідних для ефективної участі студентів і викладачів у програмах віртуальної мобільності.

Вагомим чинником розвитку віртуальної академічної мобільності у ЄПВО стала поява концепції Collaborative Online International Learning (COIL), що означає «спільне міжнародне онлайн-навчання». Цей підхід виник у 2004 році в межах мережі State University of New York (SUNY, США). Його основна мета полягає у забезпеченні доступу широкого кола студентів, викладачів і науковців до міжнародної освіти шляхом упровадження спільних навчальних курсів і міжуніверситетської співпраці за допомогою цифрових інструментів. Із 2006 року розвиток цієї ініціативи координує SUNY Center for Collaborative Online International Learning, який став одним із провідних світових центрів мережевої освіти, об'єднавши викладачів понад двадцяти освітніх інституцій із партнерами з десяти країн світу в межах спільних міжуніверситетських і міжконтинентальних освітніх проєктів.

Активна участь європейських університетів у програмах COIL зумовила те, що концепції *virtual mobility* та *virtual exchange* не стали для них принципово новими явищами. Водночас у межах ЄПВО процес упровадження таких форматів переважно не мав системного характеру. На сьогодні провідну роль у поширенні ідей віртуальної співпраці у європейському освітньому просторі відіграє організація UNICollaboration: Cross-Disciplinary Organisation

for Telecollaboration and Virtual Exchange in Higher Education, заснована у 2016 році. Її діяльність спрямована на популяризацію практик віртуального обміну, проведення тренінгів, міжнародних конференцій та створення партнерських майданчиків для ініціювання спільних проєктів.

Окрему увагу заслуговує проєкт MILETUS, формат якого тяжіє до *virtual mobility*, однак відрізняється орієнтацією на індивідуальну участь студентів, а не на групову взаємодію викладачів і здобувачів освіти з різних університетів. У межах цього проєкту було апробовано методологію Problem-Based Learning (PBL), яка зарекомендувала себе як ефективний інструмент організації віртуальної співпраці та може бути успішно адаптована до реалізації програм віртуальних обмінів у майбутньому.

Для забезпечення і втілення віртуальної мобільності використовуються різні технології: відеоконференції, системи управління навчанням (наприклад, Moodle), а також доступніші джерела, як от форуми, чати та електронна пошта.

Питання впровадження віртуальних обмінів (*Virtual Exchange, VE*) у вищій освіті посідає чільне місце в сучасних міжнародних дослідженнях, спрямованих на вивчення процесів цифровізації та інтернаціоналізації навчання. Значний внесок у розвиток цієї проблематики зробив Р. О'Дауд, який у своїх працях (*O'Dowd, 2018; 2021*) систематизував ключові підходи до реалізації віртуальних обмінів, запропонував класифікацію моделей VE та окреслив роль ініціативи UNICollaboration у формуванні європейського простору цифрової міжкультурної освіти [85, 86].

Упродовж останніх тридцяти років підходи до віртуальних обмінів формувалися у різних освітніх контекстах і галузях, здебільшого незалежно один від одного. Унаслідок цього явище отримало різні назви та термінологічні інтерпретації, що залежать від специфіки освітнього середовища та педагогічних орієнтирів його практиків (Рис. 1.3.) [86].

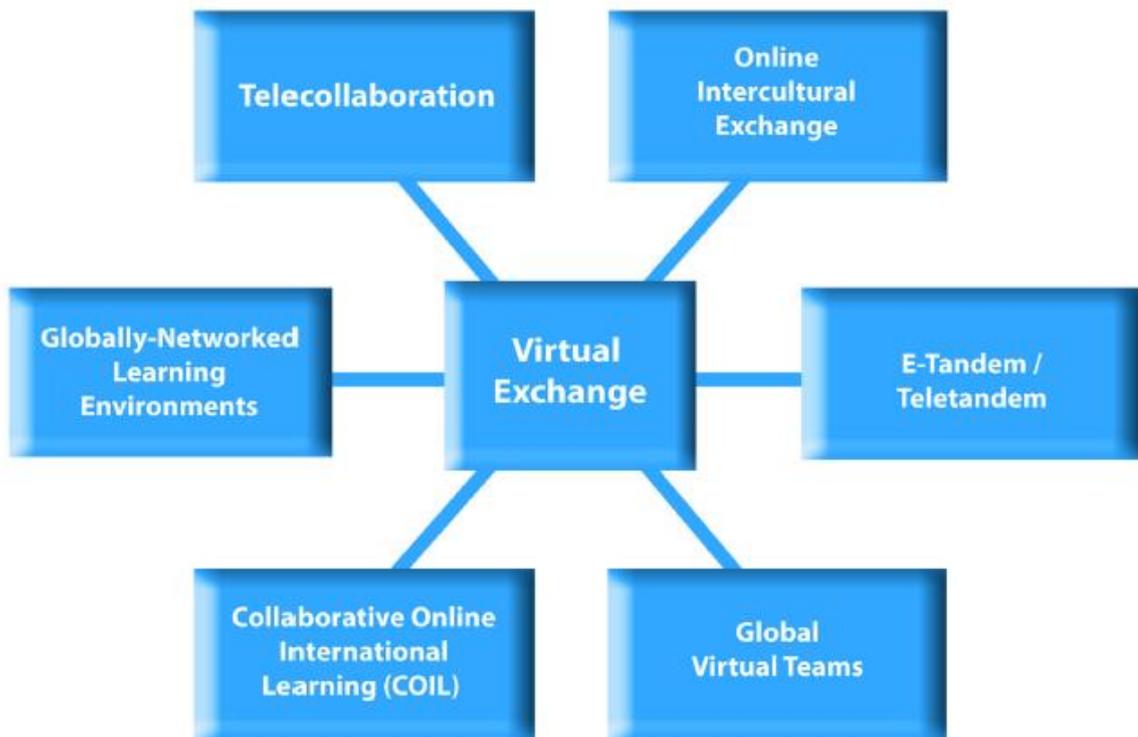

Рис. 1.3. Огляд термінології, що використовується для позначення ініціатив віртуального обміну (O'Dowd).

Дослідник Р. О'Дауд наголошує на необхідності чіткого розмежування понять *віртуальна мобільність* і *віртуальний обмін*. На його думку, віртуальний обмін охоплює різні моделі онлайн-взаємодії, спрямовані на міжкультурну комунікацію та співпрацю в освітньому середовищі, тоді як віртуальна мобільність передбачає використання студентами цифрових платформ і ресурсів для дистанційного навчання в іншому університеті [85].

Дослідники Lee (2022), Aquino (2023), Kennedy (2025) акцентують, що VE сприяє розвитку міжкультурної компетентності, навичок критичного мислення й ефективної комунікації у міжнаціональних командах [81, 58, 78]. Аналітичні звіти проєкту EVOLVE (2020) та дослідження Reiffenrath, Thielsch (2022) вказують на значний потенціал віртуальних обмінів як інструменту інтернаціоналізації вдома (*Internationalisation at Home*), демонструють інституційний потенціал віртуальних обмінів як альтернативи традиційній

академічній мобільності, особливо в контексті цифровізації освіти після пандемії, що дозволяє залучати студентів до міжнародного освітнього простору без фізичної мобільності [89].

Однією з можливих класифікацій різноманітних ініціатив є розмежування між віртуальними обмінами, спрямованими на конкретні навчальні дисципліни, моделями, що передбачають спільну розробку навчальних програм, та підходами, заснованими на діяльності постачальників освітніх послуг.

Таблиця 1

Різні підходи до віртуального обміну у вищій освіті (О’Дауд)

Approach to virtual exchange	Associated terminology and well-known examples	Main Characteristics	Current situation
Subject-specific virtual exchange (1): Foreign language learning initiatives	Common Terminology: “Telecollaboration”, “Online intercultural exchange” “E-tandem” “Teletandem” Examples: Cultura Teletandem	Development of foreign language competence, intercultural communicative competence and digital competence Practitioner-led initiatives Often bilingual	A large body of research and practice publications An online platform for finding partnerships, tasks and training: www.unicollaboration.eu Recent establishment of an academic organisation – UNICollaboration
Subject-specific virtual exchange (2): Business studies initiatives	Common Terminology: “Global virtual teams” Examples: X-Culture	Preparation of online intercultural skills necessary for the workplace Practitioner-led initiatives Data from exchanges shared for research purposes	Growing body of research and practice publications Growing community of practice: http://x-culture.org/

Service-provider approaches	Common Terminology: These were the first initiatives to coin the term “Virtual exchange” Examples: iEarn Global Nomads Soliya Sharing Perspectives	Development of intercultural awareness, critical thinking, and digital literacies Facilitator-led exchanges ‘Outsourced’ by universities to serviceproviders who provide platform, partners etc.	Many of the organisations are working together in the Virtual Exchange Coalition
Shared syllabus approaches	Common Terminology: “COIL” “Globally networked learning environments” Example: COIL Institute for Globally Networked Learning in the Humanities (COIL)	Addition of international perspectives to course syllabus Development of digital competence and intercultural competence Often classes develop a ‘shared syllabus’	In the US: COIL Institute for Globally Networked Learning in the Humanities

Огляд різноманітних ініціатив і моделей віртуального обміну, представлений у дослідженні, засвідчує значне різноманіття та глибину роботи, що нині здійснюється у цій сфері. Загалом усі ініціативи об’єднують спільна освітня парадигма, заснована на принципах практико-орієнтованого навчання, колективного критичного осмислення та міждисциплінарного підходу (Cummins & Sayers, 1995) [67]. Вони також мають подібні освітні цілі, серед яких – розвиток ключових компетентностей, цифрової грамотності, міжкультурної чутливості та здатності ефективно взаємодіяти з представниками інших культур (Guth & Helm, 2010) [68]. Разом із тим, більшість ініціатив стикаються з подібними труднощами у процесі масштабування практик віртуального обміну на ширше коло освітніх

контекстів. До основних викликів належать обмежений доступ студентів до цифрових технологій, недостатній рівень цифрових навичок у викладачів, часові розбіжності, що ускладнюють синхронну взаємодію, а також інституційний опір запровадженню міжуніверситетських форм навчання, які передбачають елементи віртуального обміну [67, 83].

Спільне онлайн-міжнародне навчання (COIL) – це педагогічний підхід до віртуальних обмінів, який наголошує на емпіричних та спільних навчальних заходах. Ключовою метою віртуальних обмінів COIL є заохочення студентів до розвитку міжкультурної компетентності, тобто здатності спілкуватися та співпрацювати з людьми з різним досвідом. Багато досліджень демонструють, що віртуальні обміни COIL позитивно впливають на міжкультурну компетенцію студентів [76].

Новітні публікації акцентують увагу на принципах COIL, питаннях інклюзії, різноманіття та забезпечення рівного доступу до міжнародного досвіду через цифрові формати навчання. У цілому, міжнародна наукова дискусія окреслює VE як ефективний інструмент «інтернаціоналізації вдома», що поєднує освітні та соціокультурні виміри [76, 63, 60].

Роботи *Gordon-Chipembere* та *Demir* розкривають соціальний вимір VE, підкреслюючи значення інклюзії, різноманіття та цифрової доступності у глобальних навчальних середовищах. Загалом, зарубіжна наукова думка розглядає віртуальні обміни як ефективну форму глобальної взаємодії, що інтегрує педагогічні, культурні та технологічні підходи до формування компетентностей XXI століття [63, 60].

В українському науковому дискурсі віртуальні обміни розглядаються переважно у контексті цифровізації вищої освіти та розвитку академічної мобільності. Дослідники Пічик, Гуменна, Човнюк, Симак, Лавриш визначають VE як інноваційну форму міжнародної взаємодії, що забезпечує доступ студентів до міжкультурного досвіду без фізичного переміщення. Автори наголошують на значенні таких форматів для формування іншомовної

комунікативної компетентності, розвитку soft skills і критичного мислення [41, 49, 33].

У роботах Давиденко А., Хайдарі Н., Мірошник С., Головня Ю. підкреслюється роль цифрових інструментів у забезпеченні віртуальної інтернаціоналізації та виклики, пов'язані з технічними, методичними й організаційними аспектами впровадження VE в українських ЗВО [14, 12].

Міжнародний рух, метою якого є об'єднання молоді через програми віртуального обміну, був викликаний Ініціативою Стівенса. Ці програми спрямовані на поглиблення розуміння світу, формування ключових навичок, необхідних для успішної самореалізації, а також розвиток глобальної дружби та співпраці. Починаючи з 2015 року, Ініціатива Стівенса забезпечує молодь зі Сполучених Штатів Америки, країн Близького Сходу та Північної Африки можливостями участі в міжнародних освітніх програмах. Нещодавно організація оголосила про розширення своєї діяльності на інші регіони світу, зокрема про підтримку пілотних проєктів віртуального обміну для молоді з Мексики та України. <https://www.stevensinitiative.org/stevens-initiative-broadens-its-horizons/>

«Це розширення є ідеальним продовженням нашої засновницької місії», - сказала Крістін Шиау, виконавчий директор Ініціативи Стівенсів. «Сім'я посла Крістофера Стівенса хотіла вшанувати його особисту та дипломатичну спадщину, надихаючи допитливість та зв'язок між молодими людьми з різних культур, тим самим закладаючи фундамент для глобального взаєморозуміння, яке було справою його життя. Ця експансія в нові регіони ще на крок наближає нас до нашого бачення, що кожна молода людина має отримати віртуальний міжнародний досвід як частину своєї освіти».

Проєкти віртуальних обмінів -- це онлайн-зустрічі між людьми, які сприяють міжкультурному діалогу та розвитку м'яких навичок. Вони дають можливість кожній молодій людині отримати доступ до високоякісної міжнародної та крос-культурної освіти без фізичної мобільності. Хоча віртуальні дебати чи тренінги не можуть повністю замінити переваги фізичної

мобільності, учасники віртуальних обмінів повинні мати змогу скористатися деякими перевагами міжнародного освітнього досвіду. Цифрові платформи є цінним інструментом, який частково вирішує проблему глобальних обмежень мобільності. Віртуальні обміни також допомагають поширювати європейські цінності. Більше того, в деяких випадках віртуальні обміни можуть підготувати ґрунт для майбутніх фізичних обмінів, які не фінансуються в рамках цього заходу.

Загалом, українські дослідження виявляють зростаючу увагу до теми, проте потребують подальшої інтеграції з міжнародним досвідом і розвитку емпіричних досліджень ефективності віртуальних обмінів у локальному контексті.

Отже, аналіз теоретичних підходів та наукових досліджень дає підстави стверджувати, що формування міжкультурної компетентності є одним із ключових завдань сучасної іншомовної підготовки майбутніх філологів. В умовах глобалізації, активної інтеграції України до європейського освітнього простору та зростання міжкультурних контактів уміння ефективно взаємодіяти з представниками інших культур стає необхідною професійною якістю фахівця гуманітарної сфери.

Міжкультурна компетентність забезпечує не лише здатність до успішної комунікації іноземною мовою, а й формує у студентів толерантність, емпатію, гнучкість мислення, здатність до рефлексії та культурного самопізнання. Вона передбачає гармонійне поєднання когнітивного (знання про культури), афективного (ціннісно-емоційне ставлення) та поведінкового (практичні навички взаємодії) компонентів, що дозволяють майбутньому філологу діяти ефективно в умовах полікультурного середовища.

Дослідження сучасних українських і зарубіжних учених О. Матвієнко, Ч. Цзин, В. Бойчук, О. Василенко та ін. свідчать про те, що розвиток міжкультурної компетентності має бути цілісним і системним процесом, який поєднує теоретичну підготовку, практичний досвід і особистісну рефлексію студентів. Особливої ефективності набувають активні та інтерактивні форми

навчання — міжкультурні тренінги, рольові ігри, проєкти, участь у програмах міжнародної академічної мобільності [35, 5, 6].

Важливо, що міжкультурний підхід в іншомовній освіті не обмежується лише передачею знань про інші культури. Його сутність полягає у формуванні здатності студентів до діалогу культур, розуміння взаємозв'язків між мовою та культурою, критичного осмислення власних культурних стереотипів. Такий підхід сприяє вихованню особистостей із відкритим світоглядом, готових до співпраці, толерантних до культурних відмінностей і здатних до ефективної комунікації у міжнародному контексті.

Отже, міжкультурна компетентність виступає фундаментальною складовою професійної підготовки філолога, яка інтегрує мовну, культурну, комунікативну та особистісну компетенції. Її формування забезпечує не лише підвищення якості іншомовної освіти, але й сприяє становленню сучасного фахівця нового типу — мобільного, конкурентоспроможного, здатного до ефективної професійної та міжкультурної взаємодії в умовах глобалізованого світу.

Сучасна іншомовна підготовка майбутніх філологів є невід'ємною складовою освітнього процесу, що відображає глобальні тенденції розвитку освіти, інтеграційні процеси та зростаючу роль міжкультурної взаємодії. Вона спрямована не лише на засвоєння мовних знань, а й на формування цілісної мовно-культурної особистості, здатної ефективно функціонувати у багатомовному та полікультурному середовищі.

Використання комунікативно-діяльнісного та інтерактивного підходів у навчанні іноземних мов сприяє підвищенню мотивації, розвитку критичного мислення, формуванню *soft skills* -- комунікації, креативності, співпраці та здатності до самостійного прийняття рішень. Залучення інноваційних технологій, зокрема віртуальної реальності (VR), забезпечує занурення студентів у реальні мовні ситуації, сприяючи більш глибокому засвоєнню іншомовного матеріалу та підвищенню рівня мовної компетентності.

Одним із провідних напрямів розвитку сучасної вищої освіти є академічна мобільність, що надає студентам можливість отримати новий досвід, розширити світогляд, поглибити професійні знання та вдосконалити міжкультурну комунікацію. Результати численних досліджень підтверджують її позитивний вплив на академічну успішність, професійний розвиток і конкурентоспроможність випускників на міжнародному ринку праці.

Таким чином, іншомовна підготовка та академічна мобільність взаємодоповнюють одна одну, формуючи підґрунтя для становлення фахівця нового типу — мобільного, креативного, соціально активного й готового до міжкультурного діалогу. Ці процеси визначають стратегічний вектор розвитку сучасної вищої освіти України, спрямований на інтеграцію в європейський і світовий освітній простір.

Віртуальна академічна мобільність постає як інноваційний інструмент інтернаціоналізації вищої освіти, що відкриває нові можливості для розвитку міжкультурної компетентності, іншомовної комунікативної спроможності та цифрової грамотності студентів. Її впровадження сприяє подоланню традиційних бар'єрів, пов'язаних із фінансовими, географічними чи організаційними обмеженнями, забезпечуючи рівний доступ до міжнародного освітнього простору.

На основі аналізу європейського досвіду, зокрема ініціатив Erasmus+ Virtual Exchange, COIL, Open Virtual Mobility та інших, можна стверджувати, що віртуальні формати академічної взаємодії ефективно доповнюють фізичну мобільність, розширюючи можливості міжуніверситетської співпраці, спільних досліджень і навчальних проєктів. Вони створюють сприятливі умови для формування у студентів таких компетентностей XXI століття, як критичне мислення, толерантність, уміння працювати в мультикультурних командах та застосовувати цифрові технології в освітньому процесі.

Дослідження зарубіжних і українських науковців таких як, O'Dowd, Lee, Kennedy, Пічик, Гуменна, Симак та ін., підтверджують, що віртуальні обміни мають значний потенціал у розвитку міжкультурної комунікації, формуванні

соціальної відповідальності та розширенні світогляду студентів. При цьому вони виступають не лише як альтернатива фізичній мобільності, а й як самостійна форма міжнародної взаємодії, здатна охопити ширші категорії здобувачів освіти.

Разом із тим, ефективність упровадження віртуальної академічної мобільності залежить від низки чинників: рівня цифрової інфраструктури, підготовки викладачів, методичного забезпечення та адміністративної підтримки. Тому подальший розвиток цього напрямку потребує системного підходу на інституційному рівні -- через інтеграцію віртуальної мобільності у стратегії інтернаціоналізації університетів, розроблення стандартів оцінювання результатів і створення умов для взаємного визнання досягнень учасників таких програм.

Таким чином, віртуальна академічна мобільність стає не лише засобом розширення міжнародного освітнього співробітництва, а й стратегічним чинником формування конкурентоспроможного, культурно відкритого та технологічно грамотного фахівця, здатного ефективно діяти в умовах глобалізованого світу.

РОЗДІЛ II. ПРАКТИКА РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПОТЕНЦІАЛУ АКАДЕМІЧНОЇ МОБІЛЬНОСТІ ТА ВІРТУАЛЬНИХ ОБМІНІВ У ПРОЦЕСІ РОЗВИТКУ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФІЛОЛОГІВ

2.1. Аналіз академічної мобільності здобувачів вищої освіти ЧНУ імені Петра Могили

Програма академічної мобільності -- це форма співпраці між українськими та іноземними закладами освіти, яка забезпечує реалізацію права учасників освітнього процесу та працівників закладів освіти (або наукових установ) на академічну мобільність у визначений період. Її здійснення відбувається на підставі угоди між українським закладом освіти (чи науковою установою) та іншим українським або іноземним закладом-партнером відповідно до умов і порядку, визначених чинним Порядком.

Порядок реалізації права на академічну мобільність визначається Законом України «Про вищу освіту», Постановою КМУ від 12.08.2015 р. №579 «Про затвердження Порядку реалізації права на академічну мобільність», Положенням про проведення міжнародного стажування студентів ЧНУ імені Петра Могили.

Чорноморський національний університет імені Петра Могили (ЧНУ) має чітко оформлену стратегію інтернаціоналізації (2024–2029) і активно працює над розширенням програм академічної мобільності: участь в Erasmus+, ICM/KA107, двосторонні обміни, партнерські проєкти (KA2/SВNE) та інші ініціативи. На сайті університету відкрито інформацію про актуальні конкурси мобільності, процедури для студентів і викладачів і перелік міжнародних проєктів.

ЧНУ імені Петра Могили пропонує кожному охочому досліднику обрати міжнародну програму академічної мобільності, яка б відповідала саме його запитам та цілям. Серед закордонних партнерів Чорноморського національного університету імені Петра Могили -- Університет Саарланда

(Німеччина), Коледж Сторд-Хаугесунд (Норвегія), Університет Ла Сабани (Колумбія), Національний університет Кільмеса (Аргентина), Трнавинський університет імені Олександра Дубчека (Словаччина), Університет Ка' Фоскарі (Італія), Палермський університет (Італія), Технічний університет Ескішехіра (Туреччина), Університет для іноземців у Перуджі (Італія), Університет Кадіса (Іспанія), Коледж Річленда (Велика Британія), Університет Суонсі (Велика Британія), Інститут технологій та передової освіти імені Гумберта (Канада), Батумський державний університет імені Шота Руставелі (Грузія), Карагандинський університет (Казахстан), Університет Дечжоу (Китай), Плімутський коледж Святого Марка та Святого Джона (Велика Британія), Університет Казимира Великого (Польща), Південно-Східний науковий інститут (Польща), Поморська академія в Слупську (Польща), Університет Салема (США).

Університет підтримує постійні відносини з такими міжнародними організаціями та установами, як:

- Fulbright Program, Глобальна університетська ініціатива Біла Клінтона, Open Society Institute, Корпус Миру, ACCELS, ALDEC, IREX, Міжнародна почесна спілка науковців Phi Beta Delta, Американська Рада з питань освіти (ACE), Civic Educational Project CEP, Таллуарська мережа (США);

- Британська Рада (Великобританія);

- Гете-інститут, DAAD, Сіменс, Фонд Конрада Аденауера, фонд Боша, програма Європаікум (Німеччина);

- Асоціація «Альянс Франсез», програма «Français à domicile» (Франція);

- Fellowship Program in Poland (Польща);

- Фонд Romualdo Del Bianco (Італія);

- Програма «Maritime Studies», програма Quota (Норвегія);

- Офіс ERASMUS+ в Україні;

- Програма обміну ERASMUS+ K107 (Університет Кадіса (Іспанія), Університет Заарланда (Німеччина), Палермський Університет (Італія), Університет Ка Фоскарі (Італія), Університет Норд (Норвегія), Технічний університет Ескішехір (Туреччина);
- Програма Tempus-Tacis (Європейський Союз).

Перелік програм академічних обмінів та міжнародних стажувань у яких взяли участь студенти ЧНУ ім. Петра Могили протягом 2014-2025 р. можна переглянути у **Додатку Б**. Загальна кількість студентів, учасників студентської академічної мобільності за 12 останніх (воєнних) років становить 1074. З 2022 року їх кількість зменшилася в рази, що зумовлено повномасштабним вторгненням Росії в Україну та виїздом студентства за кордон.

Реалізація права на академічну мобільність у ЧНУ імені Петра Могили встановлюється у такому порядку:

Крок 1. Встановлення зв'язків з науковим закладом / закладом освіти.

Крок 2. Підписання договору про співпрацю між закладами АБО отримання індивідуального запрошення. У разі освітньої кредитної або ступеневої мобільності – визначення обсягу та кредитів навчальної програми.

Крок 3. Подання (заява) до керівника Університету.

Крок 4. Рішення керівника Університету.

Крок 5. Укладення договору про академічну мобільність з Університетом.

Крок 6. Підготовка до виїзду.

Крок 7. Звітування та визнання результатів.

Визнання результатів освітньої академічної мобільності українських учасників відбувається на підставі зарахування кредитів ЄКТС.

Зміст освітніх компонентів і обсяг навчального навантаження, виконаного студентом у закладі-партнері, підтверджуються академічною довідкою або іншим офіційним документом, виданим цим закладом.

Порівняння змісту освітніх компонентів та обсягу навчального навантаження, передбаченого угодою про академічну мобільність, здійснюється шляхом зіставлення результатів навчання, досягнутих у закладі-партнері, з результатами, визначеними освітньою чи освітньо-професійною програмою українського закладу вищої освіти, у якому навчається студент на постійній основі.

Обов'язковою умовою участі є оприлюднення звіту про завершення українськими учасниками виконання програми академічної мобільності та її результатів на офіційному веб-сайті українського закладу-партнера. Результатом участі у програмі є інтернаціоналізація (п. 4 Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2022—2032 роки), іноземний досвід та цінності, поширення результатів досліджень за межами України.

У 2025 році у Великій Британії була створена програма Sanctuary Scholarships. Sanctuary Scholarships -- це стипендії для примусових мігрантів, які прибули до цієї країни. Вони покривають повну вартість навчання та надають £10,000 на рік для покриття витрат на навчання. Стипендія доступна для студентів, які навчаються на будь-якій освітній програмі бакалаврату чи магістратури, і для її отримання необхідно бути примусовим мігрантом, не мати доступу до основного фінансування та вже подати заяву на навчання в університеті. Ця ініціатива – частина зусиль Swansea University, які дозволили їй отримати статус University of Sanctuary на підтримку осіб, що були змушені залишити свої домівки через конфлікти. ЧНУ імені Петра Могили є партнером Swansea University за програмою Twinning.

Що таке статус University of Sanctuary і чим корисна програма? Статус University of Sanctuary присвоюється навчальним закладам, які демонструють на практиці готовність бути простором безпеки, солідарності та підтримки для людей, які мають бажання розвиватися та навчатися. Основні активності Swansea University в цьому напрямку включають:

- Співпрацю з нашим університетом – завдяки цьому в рамках партнерства 53 українські студенти мали можливість брати участь у навчальних візитах до Swansea University.
- Проведення стипендіальної програми Sanctuary Scholarships, яка покриває навчання та витрати на проживання для тих, хто внаслідок конфлікту втратив можливість продовжувати навчання у своїй країні.
- Забезпечення спеціальної підтримки (наставників, супровід, соціальні служби) для стипендіатів із середовища біженців чи внутрішньо переміщених осіб.

Таким чином, програма не просто фінансує навчання – вона створює безпечне середовище, у якому студенти можуть почуватися підтриманими й отримати усі умови для академічного успіху.

Як це працює для наших студентів? Наші студенти отримують стипендію у розмірі 5,500 фунтів стерлінгів від Університету Суонсі у рамках партнерства на один навчальний семестр. Отримавши підтримку, вони можуть сконцентруватися на навчанні, не переймаючись фінансовими бар'єрами. Цей досвід також є символом солідарності між університетами: партнерство з Swansea дає можливість студентам брати участь у міжнародних програмах, обмінах, академічних стажуваннях та культурному обміні. Відгуки студентів ЧНУ імені Петра Могили про своє навчання в Swansea University та за іншими міжнародними програмами можна переглянути у Додатку В.

Відділ міжнародних зв'язків плідно займається моніторингом новітніх програм академічної мобільності і наукових обмінів. Щорічні навчальні візити та культурно-мовні стажування в Болгарії, Греції, Німеччині та інших країнах для студентів і викладачів надають молодим вченим можливість побачити як працює цей світ і набути безцінного досвіду.

ЧНУ імені Петра Могили реалізує також програму Еразмус+. ЕРАЗМУС+ – це програма Європейського Союзу, що підтримує проекти співпраці, партнерства, заходи і мобільність у сфері освіти, професійної підготовки, молоді та спорту. Разом з понад 150 країнами світу, Україна є однією з країн-

партнерів Програми Еразмус+. Отже, це обміни з університетами ЄС для студентів, викладачів і працівників задля їхнього навчання, практики, викладання, підвищення кваліфікації, стажування.

Для України як країни-партнера з країнами-членами Програми Еразмус+ на організацію та участь в проектах з академічної мобільності відкриті такі можливості:

МІЖНАРОДНА КРЕДИТНА МОБІЛЬНІСТЬ – короткострокові програми обміну: на навчання (3-12 міс.) та на практику (2-12 міс.) для українських (молодших) бакалаврів, магістрів, аспірантів, докторантів; викладання / підвищення кваліфікації / на стажування (від 5 днів до 2 міс.) для викладачів та працівників закладів вищої освіти.

В програмах міжнародної кредитної мобільності можуть брати участь:

- студенти (бакалаври, магістри, аспіранти, докторанти);
- викладачі;
- адміністративний персонал.

Цілі: надати більше кращих можливостей для розвитку навичок і компетентностей у студентів, залучити найкращі таланти з-за кордону.

Студенти програм обміну отримують грант (на покриття витрат на проживання, проїзд, харчування, страхування, візу тощо) в розмірі 850 євро на місяць. Навчання безкоштовне. Також грант може бути – 0 (нуль), що означатиме, що навчання безкоштовне, а проїзд і перебування покриває студент за власний кошт.

Покриття транспортних витрат. Сума розраховується відповідно до відстані. Відстань розраховується наступним чином: відстань між містом, де знаходиться університет, який здійснює відправку, і університетом-партнером.

Робочі мови:

- Іспанська (навчання в Universidad de Cádiz (UCA));
- Німецька (навчання в Universität des Saarlandes);
- Польська (навчання в Поморській Академії в Слупську);

- Англійська (стосовно питань, пов'язаних з навчанням на англійській мові, кожен університет або самі студенти самостійно повинні зв'язуватися з координаторами факультетів, які їх цікавлять);
- Аплікат повинен мати міжнародний сертифікат, який засвічує якість володіння мовою.

ЧНУ імені Петра Могили реалізує програму Еразмус+ з такими університетами-партнерами:

- Universidad de Cádiz (UCA), Іспанія;
- Universität des Saarlandes, Німеччина;
- Поморська академія в Слупську, Польща;
- Università Ca' Foscari Venezia, Італія;
- Nord University, Норвегія.

Критерії складання рейтингових списків ВНЗ, який здійснює відправку за програмою мобільності, проводить попередній відбір кандидатів за наступними критеріями:

1. Для студентів освітньо-кваліфікаційних рівнів бакалавр, магістр:
 - Середній бал.
 - Відповідність запропонованої діяльності ступеню кандидата на участь у програмі.
 - Мовні навички (сертифікат володіння мовою рівня B2);
 - Інша інформація, надана кандидатом у заяві (інша освіта, конкретні академічні інтереси тощо).
2. Для аспірантів:
 - Середній бал.
 - Відповідність запропонованої науково-дослідної діяльності ступеню кандидата на участь у програмі.
 - Мовні навички (сертифікат володіння мовою рівня B2);
 - Інша інформація, надана кандидатом у заяві (інша освіта, конкретні академічні інтереси тощо).

Претенденти на стипендію мають подати наступні документи англійською мовою (та відправити на пошту міжнародного відділу: fordep@chmnu.edu.ua):

1. Заяву на ім'я ректора про дозвіл участі у програмі;
2. CV у форматі EUROPASS;
3. Мотиваційний лист (до 1 сторінки);
4. Рівень володіння мовою повинен бути B2 або вище;
5. Витяг із залікової книжки (перекладений на англійську мову та завірений деканатом);
6. Копію першої сторінки закордонного паспорта;
7. Learning Agreement (приклад можна подивитися у міжнародному відділі);
8. Аплікаційна форма (для деяких програм).

Відбір кандидатів проходить на конкурсній основі.

Для дослідження впливу академічної мобільності на успішність студентів факультету філології ми з дозволу деканату порівняли загальні рейтинги успішності студентів 4-го курсу. Оскільки участь у програмах студентської академічної мобільності беруть студенти 2-х, 3-х, 4-х курсів, то ми можемо прогнозувати, що їхня успішність покращиться після участі у програмах мобільності, що загалом позитивно вплине на середні показники випускників у цілому. Результати середніх показників успішності студентів факультету філології випускних курсів та кількість учасників програм студентської академічної мобільності ЧНУ імені Петра Могили можна розглянути у таблиці 2.1.

Порівнюючи кількість учасників програм студентської академічної мобільності ЧНУ імені Петра Могили (основну масу яких становлять студенти факультету філології) та середній бал успішності студентів випускних курсів факультету філології можна замітити зростаючу залежність успішності студентів від кількості участі у програмах студентської академічної мобільності за останні три роки. Отже, можна сказати, що студентська

академічна мобільність позитивно впливає на успішність здобувачів освіти вищих навчальних закладів.

Таблиця 2.1.

**Порівняння показників успішності студентів факультету філології
випускних курсів та кількості учасників програм студентської
академічної мобільності ЧНУ імені Петра Могили**

№ п/п	роки	Кількість учасників програм студентської академічної мобільності ЧНУ імені Петра Могили	Середній бал успішності студентів випускних курсів факультету філології
1	2025	24	86,5
2	2024	24	84,5
3	2023	16	83,5
4	2022	41	75,5
5	2021	17	76,7
6	2020	84	85
7	2019	123	82
8	2014-2018	745	

Окрім того, ми брали інтерв'ю в учасників студентської академічної мобільності та відслідковували їхні відгуки про навчання закордоном у вищих навчальних закладах у соціальних мережах та на сайті університету ЧНУ імені Петра Могили (див. Додаток Г). Всі студенти у своєму зворотньому зв'язку вказували на позитивні зміни у їхньому життєвому досвіді: вони підвищили свій рівень знань з англійської мови, навчилися ефективно взаємодіяти з представниками різних культур, сформували м'які навички -- успішно працювали в команді, могли вирішувати складні проблеми, приймали правильні рішення у важких ситуаціях, вони швидко працевлаштовувалися та мали кар'єрне зростання.

2.2. Організація спільного міжнародного онлайн-навчання (COIL)

Як було зазначено вище, глобалізаційні процеси та активна цифровізація вищої освіти зумовлюють потребу у нових підходах до організації міжнародної академічної співпраці. Одним із таких інноваційних форматів є Collaborative Online International Learning (COIL) -- спільне онлайн-навчання між закладами освіти різних країн, спрямоване на розвиток міжкультурної компетентності, комунікативних навичок та академічної мобільності нового типу.

Методика COIL дозволяє інтегрувати міжнародний компонент безпосередньо у навчальний процес, забезпечуючи студентам можливість здобути досвід міжкультурної комунікації без необхідності фізичного переміщення. Як зазначає Дж. Рубін, засновник моделі COIL, віртуальні обміни дають змогу створювати спільні навчальні простори, де студенти навчаються разом, працюючи над реальними завданнями, що мають глобальний контекст.

COIL є формою віртуального обміну (Virtual Exchange), але має чіткі організаційно-педагогічні ознаки. У процесі реалізації COIL викладачі з двох або більше університетів спільно розробляють навчальний модуль, який інтегрується у програму їхніх курсів. Студенти працюють над спільними завданнями в онлайн-середовищі, використовуючи синхронні (відеоконференції, дискусії) та асинхронні (форум, LMS, електронна пошта) форми взаємодії.

Основними принципами COIL є:

- співдизайн навчального контенту викладачами різних країн;
- взаємодія студентів у міжкультурних командах;
- інтеграція результатів спільного навчання у зміст курсів обох партнерських закладів;
- рефлексія щодо культурних відмінностей і шляхів взаєморозуміння.

У сучасній практиці виділяють кілька типів і форматів реалізації COIL, які різняться за тривалістю, рівнем інтеграції, дисциплінарною спрямованістю та форматом навчання.

За тривалістю:

- Повноцінний COIL-курс -- спільно організований семестровий курс, де всі модулі передбачають міжнародну взаємодію.
- Модуль COIL (COIL-module) -- окремий навчальний блок або проект тривалістю від 4 до 8 тижнів, інтегрований у більший курс.

За рівнем інтеграції у навчальну програму:

- Вбудований COIL-модуль -- складова частина обов'язкового кредитного курсу, результати якого оцінюються.
- Факультативний COIL -- додатковий або позакредитний проект, спрямований на розвиток міжкультурних навичок.

За кількістю партнерів:

- Двосторонній COIL -- співпраця між двома університетами.
- Багатосторонній COIL -- участь трьох і більше закладів вищої освіти, що забезпечує мультикультурне середовище.

За дисциплінарною спрямованістю:

- Однодисциплінарний COIL -- партнерські курси з однієї галузі знань (наприклад, філологія).
- Міждисциплінарний COIL -- об'єднання студентів із різних галузей (наприклад, інженерія й комунікації, філологія й ІТ).

За форматом навчання

- Повністю онлайн -- взаємодія здійснюється виключно в цифровому середовищі.
- Гібридний (blended) COIL -- поєднання онлайн-комунікації з короткотерміновими офлайн-візитами або спільними воркшопами.

Організація COIL-навчання передбачає кілька послідовних етапів:

1. Пошук і формування партнерства. Викладачі з різних університетів встановлюють контакт, визначають спільні навчальні цілі, обговорюють можливості співпраці.
2. Спільний дизайн курсу. Розробляється узгоджений навчальний план (syllabus), визначаються платформи, форми оцінювання, часові межі.
3. Реалізація проєкту. Студенти працюють у міжнародних групах над завданнями, проводять спільні презентації, обговорення, рефлексію.
4. Оцінювання та рефлексія. Підбиття підсумків, аналіз отриманих результатів, самооцінка міжкультурного досвіду.
5. Інституціоналізація. Створення у закладі системної підтримки COIL-ініціатив -- тренінгів для викладачів, адміністративної бази, фінансування.

Переваги впровадження COIL:

- доступність міжнародного досвіду без виїзду за кордон;
- розвиток міжкультурної компетентності та цифрової грамотності;
- підвищення мотивації студентів через автентичну комунікацію;
- сприяння академічній мобільності у форматі «internationalization at home».

Виклики, які стоять перед організаторами проєкту:

- узгодження часових поясів, мовних і технологічних відмінностей;
- потреба у педагогічній гнучкості та цифровій підготовці викладачів;
- забезпечення збалансованої участі партнерів та академічної доброчесності.

З метою розвитку міжкультурної компетентності студентів факультету філології ЧНУ імені Петра Могили викладачі кафедри англійської філології та перекладу регулярно залучають студентів до участі у проєктах міжнародного онлайн навчання у співпраці зі студентами США, Польщі та Мексики з вивчення англійської мови. Учасником одного з таких проєктів був автор цього дослідження.

Проект з організації міжнародного онлайн-навчання у співпраці (COIL) між Україною, Польщею та Мексикою “*Global Bridges: Collaborative Online International Learning for Intercultural Competence and Professional Growth*” (Додаток Д) тривалістю від 6 тижнів, інтегрований у курс з вивчення англійської мови, результати якого оцінюються, проходив у першому семестрі 2025-2026 навчального року. Учасники проекту -- студенти університетів ЧНУ імені Петра Могили (Україна), імені Адама Міцкевича (Польща), CETYS (Мексика) спеціальностей *філологія, IT, міжнародний бізнес*. Мова спілкування: англійська. Викладачі трьох університетів визначили спільні навчальні цілі, завдання, можливості співпраці, розробили і узгодили план проекту, визначилися з платформою (Trello). Були створені 9 груп студентів по 6-7 осіб. Зустріч студентів відбувалася у синхронному форматі один раз на тиждень. Між синхронними зустрічами студенти зустрічалися асинхронно у соціальних мережах.

Мета проекту: сприяти розвитку міжкультурної компетентності, цифрової грамотності та академічної мобільності студентів трьох країн шляхом спільного навчання, дослідницької співпраці й інтерактивних онлайн-проектів.

Завдання проекту:

1. Забезпечити можливість студентам України, Польщі та Мексики брати участь у спільних міжкультурних навчальних проєктах у цифровому форматі.
2. Формувати навички критичного мислення, кроскультурної комунікації, командної роботи та академічного письма англійською мовою.
3. Підвищити мотивацію до вивчення іноземних мов і розуміння культурних контекстів партнерських країн.
4. Розвинути цифрові компетентності студентів і викладачів, зокрема в контексті дистанційної колаборації.
5. Створити базову модель сталого міжнародного партнерства університетів через COIL для подальшого масштабування.

Проведено 6 міжнародних синхронних сесій (Zoom) і 12 асинхронних персональних інтерактивних зустрічей онлайн у різних соціальних мережах за вибором самих студентів. Учасники отримують сертифікати міжнародного зразка та можливість заліку кредитів ECTS у домашньому університеті.

Використовувалися такі інструменти:

- Синхронна взаємодія: Zoom, Microsoft Teams
- Асинхронне навчання: Google Classroom, Moodle
- Інтерактивні інструменти: Padlet, Miro, Mentimeter, Canva, Flipgrid
- Комунікація: Slack або Discord
- Оцінювання: Google Forms, Peer review sheets

Оцінювання:

Вид діяльності	% від загальної оцінки
Активність у синхронних сесіях	20 %
Виконання міжкультурних завдань	30 %
Командний проєкт (звіт + презентація)	40 %
Рефлексійний есе	10 %

Очікуваний вплив:

- Підвищення рівня інтернаціоналізації освіти у трьох університетах.
- Розвиток практичних навичок міжкультурного діалогу серед молоді.
- Формування міжнародних академічних зв'язків між викладачами для подальших спільних досліджень.
- Підготовка ґрунту для подальшої фізичної академічної мобільності учасників (Erasmus+, bilateral exchange).

Команда проєкту:

Координатор від Польщі -- Dr. Anna Kwasniewska, від Мексики -- Dr. Francisco Alberto, від України – доц. Зубенко Тетяна, доц. Сидоренко Юлія, а також 60 студентів (по 20 з кожного університету).

Прогнозовані результати проєкту:

- Інституційна інтеграція курсу в навчальні плани (як вибіркової дисципліни).

- Створення мережі “COIL East–West Network” для розширення географії партнерів.
- Можливість подальшої участі у грантових програмах Erasmus+ *International Credit Mobility* або *Capacity Building in Higher Education*.

Поширення результатів

- Публікація результатів у наукових журналах (“Internationalization of Higher Education”, “Innovative Education”) [82, 92].
- Проведення онлайн-семінарів для викладачів з обміну COIL-досвідом.
- Відеопромоція курсу та відгуків студентів на YouTube та сайтах університетів.

Орієнтовний графік реалізації:

Етап	Період	Діяльність
1	Вересень	Підготовка викладачів, створення курсу на платформі, формування груп
2	Жовтень– Листопад	Проведення навчальних модулів 1–4, синхронні сесії
3	Грудень	Реалізація командних проєктів
4	Грудень	Оцінювання, підсумкові презентації, сертифікація
5	Грудень	Публікація результатів, аналітичний звіт.

Для виконання завдань використовувалися такі форми роботи:

1. Знайомство онлайн:

Інструкції:

Підготуйте вдома перед початком проєкту розповідь:

- Розкажіть історію свого імені.
- Подумайте про своє місто – що вам у ньому найбільше подобається?
- Представтеся в Trello та прикріпіть картинку вашого міста.

Завантажте свою розповідь на платформу проєкту Trello, прикріпіть фотографію та коротке відео.

2. Перша зустріч:

- a. Візьміть участь у першій міжнародній відеоконференції учасників проєкту, щоб зустрітися з усіма іноземними студентами, які беруть участь у проєкті.
- б. Зв'яжіться з учасниками вашої групи та визначьтеся з часом для вашої першої зустрічі в Zoom. Ви зустрінете представників іншої частини світу. Що вас цікавить?

- Підготуйте кілька запитань перед онлайн-зустріччю.
- Розкажіть історії своїх імен.
- Розкажіть своїм міжнародним партнерам про своє місто: чим ви пишаєтеся?
- Презентуйте результати опитування – скільки жителі вашої країни знають про міста/округи ваших партнерів.
- Виберіть назву та логотип вашої групи.
- Визначте кодекс поведінки вашої групи. Оберіть керівника групи на кожен тиждень + опублікуйте інформацію (щоб вона була видимою для всіх груп).
- Виберіть один інструмент комунікації, який дозволить вам легко підтримувати зв'язок (WhatsApp, група у Facebook, Messenger тощо).

Правила проєкту:

Розмова з незнайомцями може бути стресовою. Ви можете знайти кілька порад для першої групової зустрічі тут:

1. Розслабтеся. Уявіть собі цю зустріч як можливість познайомитися з новими людьми. Це нормально бути схвильованим або навіть трохи нервувати. Але не хвилюйтеся надто сильно. Підходьте до зустрічі з відкритим розумом та позитивним настроєм.
2. Хтось має розпочати розмову. Ви можете бути цією людиною, якщо хочете. Це не означає, що ви повинні говорити більшу частину часу або вказувати іншим, що робити. Йдеться радше про те, щоб запуснути розмову.
3. Якщо ваше інтернет-з'єднання дозволяє, увімкніть камеру. Використання камери може допомогти побудувати особисті стосунки в групі.

4. Гарна ідея почати з раунду знайомств. Окрім свого імені, ви можете поділитися інформацією про своє навчання, хобі, погоду чи будь-яку іншу тему, яку ви готові обговорити.

5. Немає потреби одразу переходити до основної теми. Цілком нормально поспілкуватися про інші речі, які вас хвилюють.

6. Якщо хочете, ви також можете виконати кілька ігрових та веселих завдань, наприклад, учасники можуть поділитися останнім фото, зробленим на їхні мобільні телефони, та обговорити його.

7. Оберіть керівника групи на кожен тиждень. Керівник буде відповідальним за організацію групових зустрічей, їх проведення та подання звіту групи. Ви повинні чергувати це завдання, щоб щотижня групою керувала інша людина. Керівники груп можуть звертатися до інших керівників груп, а також до викладачів за підтримкою.

8. Визначте кодекс поведінки для групи. Це, по суті, набір неформальних правил, які визначає ваша група: чого ви очікуєте один від одного та як ви будете працювати як група.

9. Коли ви зосереджуєтесь на завданні, важливо, щоб усі були на одній хвилині щодо вашого наступного завдання. Гарна ідея записати це та повторити основні пункти в кінці зустрічі. Отже, ось що ми зробимо: 1)... 2)...3)... Ви також можете підсумувати, хто що робитиме: Ми домовилися, що X робитиме... а Y...

10. Насолоджуйтесь першою зустріччю. Вона буде веселою!

Наприкінці проекту вашу участь оцінять викладачі та учасники вашої групи.

Що буде враховано?

- Ваше знайомство в Trello.
- Керівництво командою протягом одного тижня.
- Заповнення одного з щотижневих звітів про міжнародну співпрацю.
- Кінцевий продукт, створений вашою командою.
- Оцінка вашою групою вашого внеску в командну роботу.

- Заповнене електронне портфоліо з вашими роздумами про проєкт та процес міжнародної співпраці.

Викладачі можуть включити оцінювання проєкту до остаточного оцінювання курсу (використовуючи рекомендації, що стосуються їхнього навчального закладу).

В кінці проєкту кожний учасник створює електронне портфоліо. Чому віртуальний обмін має електронне портфоліо? Електронне портфоліо є невід'ємною частиною проєкту віртуального обміну. Це набір матеріалів, взаємодій та роздумів, які ви збираєте під час вашої подорожі віртуальним обміном (ВО) та які ви розглядаєте як доказ ваших зусиль, прогресу та навчання. Збір та роздуми над вашим досвідом в електронному портфоліо:

- Підвищить вашу обізнаність про те, що відбувалося під час вашого ВО.
- Допоможе вам глибше зрозуміти цінність участі у ВО.

Є два розділи запитань, які просять вас поміркувати над вашим досвідом під час ВО та надати приклади досвіду та навчання у двох сферах:

- Міжкультурна компетентність.
- Цифрова грамотність.

Як заповнити електронне портфоліо?

Перед початком ВО:

- Збережіть це електронне портфоліо в місці, де ви можете легко отримати до нього доступ та оновити його.

Під час ВО:

В кінці кожного тижня дайте відповіді на запитання в кожному з двох розділів. Частина, присвячена міжнародній компетенції, структурована щотижнево, з питаннями, що стосуються кожного тижня. Частина, присвячена критичній цифровій грамотності, не має такої суворої тижневої структури: тут вас просять навести приклади. Однак, вам рекомендується додавати деякі нотатки до цієї частини електронного портфоліо в кінці кожного тижня. Включайте приклади з ваших взаємодій, щоб проілюструвати те, що ви говорите. Ви можете копіювати та вставляти приклади з текстових чатів, коментарів на

форумах, зніmkів екрана з відеовзаємодій або тексту з Документів Google чи інших інструментів, які ви та ваші партнери використовували для спілкування. Поясніть, чому ви обрали ці приклади, чому ви вважаєте їх важливими та чого ви з них навчилися.

Після завершення ВО:

Збережіть остаточну версію та передайте своє портфоліо викладачу після завершення проекту.

Звіт - Місія 1

НАША ПЕРША ГРУПОВА ЗУСТРІЧ

Керівник Місії 1 публікує короткий звіт/підсумок зустрічі в папці на Trello (URL-адреса звіту групи в Office 365/Google doc):

- Яка назва вашої групи та її логотип?
- Який ваш кодекс поведінки?
- Як ви спілкувалися?
- Що було поширено?
- Скільки людей в двох інших країнах знають про вашу країну та місто?
- Хто буде лідером протягом кожного тижня?
- Які інструменти ви вирішили використовувати в майбутньому? (для спілкування з командою)

Звіт - Місія 2

АНАЛІЗ

Аналіз різних аспектів життя в Мексиці, Польщі та Україні

Дослідіть доступні ресурси (відео та літературу) щодо різних аспектів життя в кожній країні (залежно від призначеної теми).

Проведіть відеозустріч та обговоріть свої думки з партнерами. Поділіться своїм аналізом різних аспектів у ваших міжнародних командах. Потім підсумуйте висновки вашої групи у спільному документі Office 365/Google (документі, аркуші чи презентації) та надайте URL-адресу на дошці Trello. Пам'ятайте, що це колективний та спільний звіт. Не забудьте додати знімок екрана вашої живої зустрічі та письмове спілкування/обмін думками, які ви

мали цього тижня. Потім поділіться посиланням на свій звіт Office 365/Google у Trello.

Звіт - Місія 3

ЗБІР МАТЕРІАЛІВ

Підготуйте відеосценарій, що показує різні аспекти життя в кожній із країн (залежно від заданої теми)

Ваше останнє та головне завдання в цьому проекті -- створити відео, що показує різні аспекти життя в усіх трьох країнах. Наступні кілька днів будуть присвячені підготовці сценарію для відео. а. По-перше, ретельно сплануйте свою роботу. По-друге, зберіть деякі матеріали. Як група, ви визначитеся з метою вашого відео, повідомленням та мультимодальними ресурсами (зображеннями, музикою, кольорами, шрифтами тощо), які ви будете використовувати для охоплення різноманітної та багатомовної аудиторії. б. Використайте одну або дві конференції Zoom для спілкування з членами вашої команди. с. В кінці місії опублікуйте короткий звіт про Trello, підсумувавши свою роботу та зроблений вами вибір.

Звіт - Місія 4

ВИРОБНИЦТВО

Які інструменти ви використовували?

Як ви організували свою роботу?

Ми вирішили, що кожен учасник розповість, що він написав про свою країну.

З такими темами: Вступ, Вітання з традиціями, Сім'я, дім і спогади.

Які зміни ви вносите?

Ми трохи змінили структуру та додали деякі деталі, щоб поєднати різні теми.

Чого ви очікуєте від відео, яке презентуватимете?

Ми очікуємо, що відео буде справді гарним, і що всім сподобається його переглядати.

Звіт - Місія 5

Перед фінальною зустріччю опублікуйте короткий звіт про Trello, поділившись своїми стратегіями та досвідом роботи: які інструменти ви

використовували, як ви організували свою роботу, які зміни (якщо такі були) вам довелося внести до вашого початкового плану.

Коли ваше відео буде готове, надайте URL-адресу та презентуйте продукт на нашій дошці Trello до 30 жовтня 2024 року (північ за українським часом).

Звіт – Місія 5

ВИСНОВОК ТА РЕФЛЕКСІЯ

- a. Напишіть про свій досвід участі в програмі ВО (заповніть своє електронне портфоліо).
- b. Проаналізуйте відгуки ваших партнерів та оцінку вчителів.
- c. Проведіть заключну онлайн-зустріч групи та обговоріть процес спільної роботи з вашими міжнародними партнерами. Висловіть свої почуття, занепокоєння та спостереження. Чим робота з міжнародними партнерами відрізнялася від роботи з вашими національними колегами? Які це були відчуття? Чого ви навчилися з цього досвіду? Спробуйте побачити себе та свою власну культуру очима інших. Не забудьте попрощатися з членами вашої команди.

Заключна відеоконференція з викладачами:

- a. Приєднайтеся до заключної відеоконференції зі своїми викладачами та всіма учнями.
- b. Надішліть своє індивідуальне електронне портфоліо та підпишіть дослідницькі документи, надані викладачами.

Аналіз різних аспектів життя в Мексиці, Польщі та Україні

Вивчіть доступні ресурси (відео та літературу) про різні аспекти життя в кожній країні (залежно від заданої теми).

Проведіть відеозустріч та обговоріть свої думки з партнерами. Поділіться своїм аналізом різних аспектів у ваших міжнародних командах. Потім підсумуйте висновки вашої групи в спільному документі Office 365/Google (документі, аркуші або презентації) і розмістіть URL-адресу на дошці Trello. Пам'ятайте, що це колективний і спільний звіт. Не забудьте додати скріншот вашої зустрічі в реальному часі та деякі письмові повідомлення/обміни, які ви

мали цього тижня. Потім поділіться посиланням на ваш звіт в Office 365/Google на Trello.

Наприкінці проекту ваша участь буде оцінена викладачами та міжнародними партнерами у вашій групі. Що буде враховано?

- Ваше знайомство з Trello
- Керівництво командою протягом одного тижня.
- Заповнення одного з щотижневих звітів про міжнародну співпрацю.
- Ваша участь у вступній та заключній відеоконференціях.
- Фінальний продукт, створений вашою командою.
- Зворотній зв'язок, який ви надаєте іншим командам.
- Оцінка вашої групи щодо вашого внеску в командну роботу.
- Заповнене електронне портфоліо з вашими роздумами про проєкт та процес міжнародної співпраці.

Викладачі можуть включити оцінювання проєкту до підсумкового оцінювання курсу (використовуючи рекомендації, характерні для їхнього навчального закладу).

Проведене дослідження щодо впливу віртуальних обмінів на розвиток міжкультурної компетентності здобувачів вищої освіти ЧНУ імені Петра Могили, здійснювалось нами завдяки використанню описового методу, опитування та досвіду особистої участі у міжнародному проєкті зі спільного онлайн навчання. Collaborative Online International Learning (COIL) – є одним із інноваційних форматів спільного онлайн-навчання між закладами освіти різних країн, спрямоване на розвиток міжкультурної компетентності, комунікативних навичок та академічної мобільності нового типу. Методика COIL дозволяє інтегрувати міжнародний компонент безпосередньо у навчальний процес, забезпечуючи студентам можливість здобути досвід міжкультурної комунікації без необхідності фізичного переміщення. Перед проведенням проєкту та після нього ми проводили опитування студентів-учасників COIL. Опитувальник був створений на основі анкети, розробленої проєктом EVOLVE (<https://evolve-erasmus.eu/>) та опублікований за ліцензією

Creative Commons: CC BY NC SA <https://evolve-erasmus.eu/download/pre-survey-student-competences-pdf/>. За методикою авторів опитувальника мінусові (негативні) значення в результатах присвоюються відповідям «не погоджуюся», тоді як позитивні (плюсові) значення присвоюються відповідям «погоджуюся».

В опитувальнику студенти відповідали на 57 запитань (рис. 2.2.1.), які стосувалися відношення студентів до таких складових міжкультурної компетентності:

- 1) міжкультурна комунікація та впевненість,
- 2) співпраця та командна робота,
- 3) критична рефлексія та впевненість,
- 4) компетентності, пов'язані з мовою,
- 5) робота в культурно-різноманітному середовищі,
- 6) розвиток навичок, необхідних для досягнення успіху на сучасному світовому ринку праці.

Рис. 2.2.1. Приклад запитань опитувальника до проведення проєкту та їх оцінка.

Згідно з показниками результатів опитування після проведення проєкту жодний студент не мав негативного значення в розумінні і сприйнятті складових міжкультурної компетентності. Показники результатів опитування зображені на рис. 2.2.2. Найкращі результати студенти показали у розвитку таких складових міжкультурної компетентності:

- а) міжкультурна комунікація та впевненість,
- б) робота в культурно-різноманітному середовищі,
- в) співпраця та командна робота,
- г) компетентності, пов'язані з мовою.

Рис. 2.2.2. Показники результатів опитування, проведеного до та після проєкту COIL

Методика Collaborative Online International Learning є ефективним інструментом інтернаціоналізації вищої освіти, що поєднує академічне навчання, міжкультурну комунікацію та розвиток глобальних компетентностей студентів.

Різноманіття форматів COIL дозволяє адаптувати його до специфіки навчальних програм, ресурсів та партнерських можливостей університетів. Ефективна реалізація COIL-проектів потребує чіткого планування, міжінституційної підтримки та готовності викладачів до інноваційного викладання у міжкультурному цифровому середовищі.

Віртуальні обміни, що виникли протягом останніх 30 років на основі досвіду освітніх обмінів та навчання за кордоном і швидко розвиваються з розвитком ІКТ, визначаються як технологічно забезпечені, полегшені програми навчання між людьми, що підтримуються протягом певного періоду часу. Використовуючи різноманітні технології та освітню педагогіку, віртуальні обміни дають можливість кожній молодій людині отримати значущий, транснаціональний та міжкультурний досвід. Освітні обміни та програми навчання за кордоном є одними з найкращих способів підготувати молодь до життя в сучасному світі, підвищуючи їхню схильність і здатність ефективно працювати з відмінностями, спілкуватися і співпрацювати з іншими культурами. Але лише 3,7% молоді в Європі беруть участь у програмах міжнародних обмінів, а в усьому світі -- менше 1% молоді. Віртуальний обмін має унікальну можливість розширити сферу дії та охоплення традиційних програм фізичного обміну завдяки своєму інклюзивному та масштабованому характеру.

2.3. Розвиток міжкультурної компетентності майбутніх філологів шляхом запровадження міжнародного проєкту

Використовуючи набутий досвід у попередньому проєкті, ми розробили власний проєкт для міжнародної співпраці онлайн з колегами навчальних

закладів різних країн світу, щоб закріпити набутий досвід і розширювати наші можливості у формуванні міжкультурної компетентності студентів. Тут логічно постає запитання: де шукати колег, охочих співпрацювати з представниками інших країн та інших культур. За допомогою у вирішенні цього питання можна звернутися до міжнародних організацій, які розміщують контакти охочих до співпраці викладачів вищих навчальних закладів, і допомагають організовувати проекти. На сайті **COIL** (<https://coilconnect.org/>) зібрані контакти партнерських організацій, які приймають ініціативи віртуальних обмінів, **EVOLV** -- Evidence-Validated Online Learning through Virtual Exchange (<https://evolve-erasmus.eu/>) -- проект з метою впровадження віртуального обміну як інноваційної форми спільного міжнародного навчання між дисциплінами у вищих навчальних закладах Європи та за її межами, **EASMUS+** ([https:// erasmusplus.org.ua/](https://erasmusplus.org.ua/)) – програма, яка підтримує можливості навчальної та академічної мобільності в освіті та для молоді, проекти та партнерства, альянси для розвитку інновацій, розвиток стратегій і міжнародної співпраці, професійні мережі та відкриті ресурси і платформи, **Stevens Initiatives** (<https://www.stevensinitiative.org/the-stevens-initiative-expands-to-enable-global-education-opportunities-in-two-new-regions/>) -- це міжнародний рух, місія якого полягає в об'єднанні молоді через віртуальний обмін для покращення їхнього розуміння навколишнього світу, набуття ними критично важливих навичок для досягнення успіху та сприяння розвитку глобальної дружби на цьому шляху.

Тип проекту «**Students' Net City**», розроблений нами -- це дослідницько-комунікативний, міжкультурний, асинхронний.

Формат: міжнародне онлайн-середовище співпраці (COIL / Virtual Exchange)

Цільова аудиторія: студенти університетів різних країн (філологічні, соціогуманітарні, педагогічні спеціальності).

Тривалість: 4 тижні.

1. Мета проекту

Сприяти розвитку міжкультурної компетентності, глобального мислення та творчої взаємодії студентів різних країн через дослідницьку діяльність у віртуальному середовищі, побудованому на принципах діалогу, співробітництва та рефлексії.

Завдання

1. Створити інтерактивне «віртуальне місто» — **Students' Net City**, де кожен учасник презентує власну культурну ідентичність і взаємодіє з іншими учасниками через проєктні завдання.
2. Розвивати **компетентності XXI століття**, зокрема:
 - глобальне громадянство;
 - міжкультурну комунікацію;
 - критичне та креативне мислення;
 - колаборацію в онлайн-середовищі;
 - цифрову грамотність;
 - м'які навички (soft skills);
 - рефлексивне та академічне письмо.
3. Сприяти формуванню толерантності, емпатії та відкритості до культурного різноманіття.

«**Students' Net City**» -- це метафоричне «місто мережевих студентів», у якому кожен учасник створює власну «культурну зону» (Street / Square / Park), що репрезентує його культурне тло, академічні інтереси та життєві цінності.

Місто функціонує як цифрова платформа (наприклад, Padlet, Google Sites, Miro, Moodle або Metaverse Learning Space), де учасники асинхронно публікують свої проєкти, рефлексії, відповідають на коментарі інших, беруть участь у міні-дослідженнях і творчих колабораціях.

Структура проєкту

Етап 1. Орієнтація (1 тиждень)

- Онлайн-знайомство (відео-презентації «Who am I in my city?»).
- Ознайомлення з правилами міжкультурної етики спілкування.

- Вступна сесія з фасилітатором: обговорення мети, очікувань, критеріїв успіху.

Етап 2. Культурна мапа

- Кожен учасник створює віртуальну «локацію» (наприклад, *Street of Traditions, Art Park, Innovation Square*).
- Публікує мультимедійний матеріал (есе, фото, відео, постер, подкаст) про культурні особливості свого регіону.
- Взаємне коментування, діалогічне обговорення.

Етап 3. Дослідницький модуль

- Міжкультурні мікрогрупи (3–4 особи) обирають тему для спільного міні-дослідження:

«Як університети нашої країни підтримують глобальне громадянство?»

«Молодь і цифрова культура»

«Мова як простір ідентичності»

- Використання онлайн-опитувань, анкет, інтерв'ю.
- Узагальнення результатів у форматі *digital report / infographic*.

Етап 4. Творча презентація

- Кожна група створює підсумкову сторінку в «Net City» — *Research Square*.
- Представлення результатів у форматі цифрового постера або відео (до 3 хв).

Етап 5. Рефлексія і сертифікація

- Індивідуальна рефлексія у форматі *Reflective Journal* або *blog post*:

«Що я відкрив(-ла) для себе у спілкуванні з іншими культурами?»

- Підсумкова фасилітаційна зустріч з оцінюванням компетентностей.

Роль фасилітатора. Фасилітатор (тренер/викладач) виконує функції:

- модерації міжкультурної взаємодії;
- підтримки асинхронного навчання;
- спрямування дослідницької діяльності;

- оцінювання за критеріями міжкультурної компетентності та навичок XXI ст.

Очікувані результати

- Створення інтерактивного онлайн-простору для міжкультурного діалогу.
- Розвиток умінь працювати в глобальному цифровому середовищі.
- Поглиблення знань про інші культури та формування емпатійного мислення.
- Підготовка до участі у міжнародних академічних і громадських ініціативах.

Інструменти та платформи

- Комунікаційні: Zoom, Google Meet, Discord
- Спільна робота: Padlet, Miro
- Презентації: Canva, Genially, Google Slides
- Рефлексія: e-portfolio, блог, Padlet Wall

Оцінювання здійснюється за критеріями:

Компетентність	Показники успішності	Рівні (1–5)
Міжкультурна комунікація	Здатність до емпатії, діалогічність, культурна чутливість	1–5
Колаборація	Внесок у групову роботу, відповідальність, взаємопідтримка	1–5
Креативність	Оригінальність ідей, креативність форм подання	1–5
Цифрова грамотність	Використання онлайн-інструментів, оформлення продукту	1–5
Рефлексія	Усвідомлення власного культурного досвіду, самоаналіз	1–5

Опис проекту:

Це міжкультурний спільний проєкт, запланований як дослідницька діяльність у середовищі з акцентом на діалогічну взаємодію між учасниками. Він може проводитися в різних соціокультурних контекстах і дозволяє асинхронну участь в особистому темпі кожного учасника. У цьому мультикультурному навчальному середовищі, яке координується і фасилітується тренером, учасники набувають і розвивають компетентності 21 століття, такі як глобальне громадянство, співпраця, міжкультурна комунікація, м'які навички, творче, рефлексивне письмо, а також вербальне і візуальне «осмислення» за допомогою наявних цифрових медіа.

Проєкт «Students' Net City» базується на даних, отриманих протягом кількох років впровадження серії проєктів серед студентів з різних соціально-культурних спільнот Європи та США викладачами кафедри англійської філології ЧНУ імені Петра Могили. Це веб-базоване закрите соціальне середовище для студентів, розроблене для імітації та моделювання реальних сучасних освітніх середовищ, що характеризуються складним міжкультурним та міжособистісним розмаїттям та мотивованими перевагами, що містяться в інтеграції та діалозі.

«Students' Net City» пропонує:

- 1) багатший вибір можливостей для спілкування, вираження себе усною, візуальною (фото та відео) та усною мовою в особистій розмові або в синхронних чи асинхронних групових дискусіях. Він розроблений для використання існуючих інструментів web 2.0 та постійного впровадження нових у дусі інклюзивної освіти, забезпечуючи доступ та участь усіх,
- 2) покращене створення контенту для колег, що дозволяє охоплювати широкий спектр особистих/групових тем, що цікавлять,
- 3) багатогранні елементи, що обслуговують не носіїв англійської мови, які шукають взаємодії з іншими культурами/країнами для кращого володіння англійською мовою для академічних цілей та для соціального діалогу,

- 4) більш структурована міждисциплінарна професійна взаємодія на форумі/в групі, яку може створити кожен учасник,
- 5) більше місця для цікавих уявних матеріалів,
- 6) нова експериментальна послуга для учасників: онлайн-наставництво позитивного мислення (дослідники виявили, що позитивне мислення важливе для кращого навчання, покращення креативності та емпатичної міжкультурної взаємодії).

Важливість та актуальність моделі «Students' Net City» на сьогоднішній день полягають головним чином у її новому комплексному системному операційному підході до освітнього процесу:

- * розуміння того, що освіта, що базується на технологіях, побудована як триєдина структура, де технології є лише одним сегментом разом із соціальним та особистісним,
- * прийняття системного мислення та практик, заснованих на взаємопов'язаному та взаємозалежному характері структуруючих сегментів,
- * усвідомлення того, що в сучасному різноманітному навчальному середовищі процес навчання/викладання не може бути повністю структурованим, заздалегідь спланованим або передбачуваним,
- * засвоєння мистецтва та науки управління складною освітньою системою 21-го століття, коли вона інтегрована в основний хід навчання.

Освіта вимагає нового «покоління» освітян, вихованих у спільному взаєморозширеному середовищі. У проєкті «Students' Net City» ми розробили робочі практики і підходимо до вирішення цього завдання.

У сучасних швидкозмінних та складних суспільствах, грамотність у нових медіа сприяє кращій соціальній взаємодії молодих «цифрових аборигенів», використовуючи практику керованого активного навчання. Проєкт базується на автентичному внеску учасників, приймає індивідуальний внесок та заохочує різноманітне сприйняття. Він проводиться в різноманітних соціально-культурних контекстах та дозволяє асинхронну участь у особистому темпі кожного учасника.

Проектне середовище – це захищений паролем веб-соціальний освітній мережевий простір, який охоплює дві паралельні види діяльності:

1) особистий блог для індивідуальної та міжособистісної соціальної взаємодії. Учасники презентують/висловлюють свої погляди усно та візуально, публікуючи цифрові зображення та короткі відео, а також надаючи рефлексивні коментарі для підтримки продуктивної комунікації та культурного дискурсу.

2) відкрита освітня дискусія проводиться в коуч-середовищі для підтримки професійного дискурсу та соціально-культурного обміну ідеями та досвідом. Кінцевим продуктом проекту є особисте електронне портфоліо з фотографіями, короткими відео та оповідями (усними/аудіо/відео).

Цілі проекту:

До кінця цього проекту учасники продемонструють навички 21-го століття:

- Глобальна обізнаність, розуміння культурного різноманіття, здатність до
- виявлення спільних рис, мультикультурної комунікації,
- Письмо, говоріння, читання та слухання, встановлення зв'язків, конструювання та обмін та використання цифрових медіа,
- Володіння технологіями Web 2.0, такими як блоги, вікі, цифрове розповідання історій, цифрові відеозображення в освітньому мультикультурному контексті.

Довгострокові переваги:

Гуманізація різноманітного міського середовища через шанобливий та продуктивний діалог шляхом озвучування та оприлюднення питань життя громади.

Надання можливостей для розвитку компетенцій 21-го століття: участь у культурному житті та діяльність як агентів соціальних змін.

Дослідження та досвід у середовищі, що базується на навчанні для самовираження та культурного обміну.

Практика та рефлексія над міжкультурними перспективами сприятимуть розвитку ключових компетенцій для 21-го століття: креативності, мислення вищого порядку та розуміння, творення сенсу на різних платформах та медіа.

Час/вимоги до зустрічей проекту.

Проект вимагає щотижневої присутності/внеску всіх учасників для сприяння активному обміну ідеями, знаннями та культурними цифровими нарративами. Щотижневі персональні завдання, що виконуються учасниками у власному темпі. (Потрібно максимум 3-4 години на тиждень, приблизно одна година для завдань у приміщенні, 2-3 години для завдань на свіжому повітрі). Двотижневі веб-зустрічі Live з координатором та/або фасилітатором проекту, які будуть записані та розміщені на сайті проекту. Для цієї мети будуть використовуватися WhatsApp, Facebook та WiZiQ.

Щотижневі записи базуються на особистих рефлексивних спостереженнях щодо завдань та на основі публікацій інших учасників.

Двотижневі рефлексивні завдання: відкриті дискусії на форумі з міжкультурних тем та міських проблем.

Вільне міжособистісне спілкування між учасниками за бажанням через надані форуми, цифрові медіа-інструменти.

Необхідні умови:

Академічні: базові навички роботи з комп'ютером, певний досвід у методології дослідження.

Технічні: навички роботи з комп'ютером, доступ до Інтернету, камера особистого мобільного телефону або цифрова камера.

Завдання:

Орієнтовні теми проекту:

Тиждні 1-2

Початкова точка: Представлення себе та свого особистого середовища.

Завдання:

1. Створіть профіль: завантажте фотографію, напишіть, чому ви в цьому проекті.

2. Зробіть фотографію/коротке відео (до двох хвилин) району, в якому ви живете.

(Використовуйте свій мобільний телефон або цифрову камеру).

Розмістіть фотографії/відео у своєму просторі та напишіть короткий абзац, що представляє ваш район.

3. Зробіть фотографію/коротке відео вашого улюбленого місця в місті.

Розмістіть фотографії/відео у своєму просторі та напишіть коротке пояснення щодо вашого вибору бажаного місця у вашому місті.

Тиждень 3-4:

Райони / Громади – вважаються будівельними блоками кожного міста та міського життя:

Завдання:

1. Почніть вести блог, відповівши на такі запитання:

а) Чи вважаєте ви, що райони та громади є важливими елементами життя там, де ви живете? Будь ласка, поясніть.

б) Чи відчували ви «відчуття ідентичності громади» в міському середовищі (або в сільській місцевості)? Якщо так, будь ласка, напишіть кілька прикладів його природи. Якщо ні, чи сумували ви за ним?

в) Деякі люди кажуть, що поточне планування ...

Useful Web 2.0 Tools for Educators

Directions: Kindly add your favorite web 2.0 tools on the chart below. In addition, indicate its purpose, URL, a tutorial, a general application, a sample educational application, and an actual Jewish educational example used in a real or virtual classroom. In the last column, actual Educational Application, kindly share your email address or contact information so that readers can discuss your classroom application with you. Thank you.

If you cannot complete a column, leave it blank.

Note: See the 100 best web tools for 2009 according to Jane Hart at this url:

<https://toptools4learning.com/>

Note: See a listing of assessment and rubric information on this website of Kathy Schrock: <http://school.discoveryeducation.com/schrockguide/assess.html>

ВИСНОВКИ

У кваліфікаційній роботі здійснено теоретичне обґрунтування та практична перевірка ефективності використання студентської академічної мобільності та віртуальних обмінів в іншомовній підготовці студентів філологічних спеціальностей та розроблено проєкт зі спільного міжнародного онлайн навчання для розвитку міжкультурної компетентності.

Аналіз наукової літератури дозволив з'ясувати, що міжкультурна компетентність є необхідною умовою для успішної взаємодії в різних сферах життя, включаючи роботу, навчання, подорожі та повсякденне спілкування. Розвиток міжкультурної компетентності сприяє кращому розумінню та співпраці між людьми, зниженню конфліктів та створенню більш гармонійного та справедливого суспільства. Іншомовна підготовка, академічна мобільність та віртуальна мобільність взаємодоповнюють одна одну, формуючи підґрунтя для становлення фахівця нового типу — мобільного, креативного, соціально активного й готового до міжкультурного діалогу. Ці процеси визначають стратегічний вектор розвитку сучасної вищої освіти України, спрямований на інтеграцію в європейський і світовий освітній простір.

Реалізація першого завдання нашого дослідження здійснювалась на основі аналізу психолого-педагогічної, лінгвістичної, навчально-методичної літератури задля виявлення сутності міжкультурної компетентності та шляхів її розвитку у процесі іншомовної підготовки студентів філологічного спрямування. У результаті чого було з'ясовано, що міжкультурна компетентність розглядається як ключова складова соціокультурної компетентності сучасного фахівця. Вона формується в процесі міжкультурної комунікації, яка активізується через інтенсивну взаємодію культур, зумовлену глобалізаційними процесами, та забезпечує розвиток професійних умінь, необхідних для ефективної взаємодії в умовах полікультурного середовища. На думку науковців, до ефективних шляхів розвитку міжкультурної компетентності належить участь студентів у студентській академічній

мобільності, організація віртуальних обмінів, спільного міжнародного онлайн навчання (COIL), міжнародних молодіжних проєктів зі створення студентами письмових або електронних презентацій, збір і демонстрація матеріалів про культуру та традиції власної країни для іноземної аудиторії, аналіз і обговорення матеріалів, створених відвідувачами з інших країн, дослідження елементів культури цільової мови через художню літературу, кіномистецтво, телебачення, а також підготовка аналітичних презентацій щодо окремих аспектів іноземної культури.

Вирішення другого завдання, а саме аналіз сучасних тенденцій іншомовної підготовки майбутніх філологів, здійснювалось нами шляхом дослідження наукової літератури, вивчення й узагальнення досвіду зарубіжних викладачів, спостереження за діяльністю викладачів кафедри англійської філології та перекладу ЧНУ імені Петра Могили, навчанням студентів філологічного факультету, що дало змогу визначити основні її (іншомовної підготовки) особливості, а саме: здатність працювати в умовах інформаційного суспільства; створення умов для повноцінної комунікації під час навчання, без акценту на свідомому заучуванні; активна взаємодія викладача і студентів; навчання, спрямоване на розв'язання лінгвістичних, комунікативних і практичних завдань; розвиток компетенцій м'яких навичок (soft skills): критичне мислення, креативність, співпраця та комунікація; використання технології віртуальної реальності (VR) як ефективного засобу формування вимовних навичок. Серед проблем сучасної лінгводидактики, науковці виділяють надмірне застосування вправ, які не забезпечують природності мовлення, мінімальний контакт зі справжніми носіями мови, недостатній рівень занурення в англomовне середовище й обмежений персональний зворотній зв'язок.

У ході опрацювання офіційної інформації про академічну мобільність студентів ЧНУ імені Петра Могили, розміщеної на сайті університету та в Телеграм каналі міжнародного відділу, порівняльного аналізу рейтингів успішності студентів-учасників академічної мобільності факультету філології

(з дозволу деканату), інтерв'ювання випускників університету, ми з'ясували переваги використання академічної мобільності у розвитку міжкультурної компетентності студентів філологічних спеціальностей. Учасники програм студентської академічної мобільності підвищують свій рівень знань з англійської мови, ефективно взаємодіють з представниками різних культур, мають сформовані м'які навички -- можуть успішно працювати в команді, критично мислити, вирішувати складні проблеми, приймати правильні рішення, вони швидко працевлаштовуються та мають кар'єрне зростання.

Проведене дослідження щодо впливу віртуальних обмінів на розвиток міжкультурної компетентності здобувачів вищої освіти ЧНУ імені Петра Могили, здійснювалось нами завдяки використанню описового методу, опитування та досвіду особистої участі у міжнародному проєкті зі спільного онлайн навчання. Collaborative Online International Learning (COIL) – є одним із інноваційних форматів спільного онлайн-навчання між закладами освіти різних країн, спрямоване на розвиток міжкультурної компетентності, комунікативних навичок та академічної мобільності нового типу. Методика COIL дозволяє інтегрувати міжнародний компонент безпосередньо у навчальний процес, забезпечуючи студентам можливість здобути досвід міжкультурної комунікації без необхідності фізичного переміщення. Перед проведенням проєкту та після нього ми проводили опитування студентів-учасників COIL. Опитувальник був створений на основі анкети, розробленої проєктом EVOLVE (<https://evolve-erasmus.eu/>) та опублікований за ліцензією Creative Commons: CC BY NC SA <https://evolve-erasmus.eu/download/pre-survey-student-competences-pdf/>. За методикою авторів опитувальника мінусові (негативні) значення в результатах присвоюються відповідям «не погоджуюся», тоді як позитивні (плюсові) значення присвоюються відповідям «погоджуюся»:

На основі аналізу європейського досвіду, зокрема ініціатив Erasmus+ Virtual Exchange, COIL, Open Virtual Mobility, а також на основі власного досвіду, можна стверджувати, що віртуальні формати академічної взаємодії

ефективно доповнюють фізичну мобільність, розширюючи можливості міжуніверситетської співпраці, спільних досліджень і навчальних проєктів. Вони створюють сприятливі умови для формування у студентів таких компетентностей XXI століття, як критичне мислення, толерантність, вміння працювати в мультикультурних командах та застосовувати цифрові технології в освітньому процесі. Разом із тим, ефективність упровадження віртуальної академічної мобільності залежить від низки чинників: рівня цифрової інфраструктури, підготовки викладачів, методичного забезпечення та адміністративної підтримки.

Спираючись на результати проведеного теоретичного дослідження з ефективності використання віртуальних обмінів нами було розроблено проєкт з міжнародного онлайн навчання «Students' Net City». «**Students' Net City**» -- це метафоричне «місто мережевих студентів», у якому кожен учасник створює власну «культурну зону» (Street / Square / Park), що репрезентує його культурне тло, академічні інтереси та життєві цінності. Місто функціонує як цифрова платформа (наприклад, Padlet, Google Sites, Miro, Moodle або Metaverse Learning Space), де учасники асинхронно публікують свої проєкти, рефлексії, відповідають на коментарі інших, беруть участь у міні-дослідженнях і творчих колабораціях.

Мета проєкту: сприяти розвитку міжкультурної компетентності, глобального мислення та творчої взаємодії студентів різних країн через дослідницьку діяльність у віртуальному середовищі, побудованому на принципах діалогу, співробітництва та рефлексії.

Завдання:

1. Створити інтерактивне «віртуальний місто» — **Students' Net City**, де кожен учасник презентує власну культурну ідентичність і взаємодіє з іншими учасниками через проєктні завдання.
2. Розвивати **компетентності XXI століття**, зокрема:
 - a. глобальне громадянство;
 - b. міжкультурну комунікацію;

- c. критичне та креативне мислення;
- d. співпрацю в онлайн-середовищі;
- e. цифрову грамотність;
- f. м'які навички (soft skills);
- g. рефлексивне та академічне письмо.

3. Сприяти формуванню толерантності, емпатії та відкритості до культурного різноманіття.

Отже, віртуальна академічна мобільність постає як інноваційний інструмент інтернаціоналізації вищої освіти, що відкриває нові можливості для розвитку міжкультурної компетентності, іншомовної комунікативної спроможності та цифрової грамотності студентів. Її впровадження сприяє подоланню традиційних бар'єрів, пов'язаних із фінансовими, географічними чи організаційними обмеженнями, забезпечуючи рівний доступ до міжнародного освітнього простору.

Вона стає не лише засобом розширення міжнародного освітнього співробітництва, а й стратегічним чинником формування конкуренто-спроможного, культурно відкритого та технологічно грамотного фахівця, здатного ефективно діяти в умовах глобалізованого світу.

СПИСОК БІБЛІОГРАФІЧНИХ ПОСИЛАНЬ

1. Андрійчук Н., Прищепя О., Свисюк О. Methods of implementing the communicative-activity approach under conditions of distance learning of a foreign language // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Педагогічні науки. Вип. 3 (110). Житомир, 2022. DOI 10.35433/pedagogy.3(110).2022.100-115. URL: <https://scholar.google.com/citations?hl=uk&user=1TfAKFgAAAAAJ> (дата звернення: 23.10.2025).
2. Антоненко, І. І., & Чіжова, Н. В. (2021). Роль англійської мови в академічній мобільності студентів [Електронний ресурс]. // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи, вип. 81, 2021. DOI: [10.31392/NPU-nc.series5.2021.81.05](https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2021.81.05). – Режим доступу: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/50003>
3. Бабенко, Т. (2019). Академічна мобільність: що заважає студентам нефілологічних факультетів [Електронний ресурс]. // Молодь і ринок, 2019. DOI: [10.24919/2308-4634.2019.182244](https://doi.org/10.24919/2308-4634.2019.182244). – Режим доступу: <https://mir.dspu.edu.ua/article/view/182244>.
4. Білецька О. О. Міжкультурна компетентність фахівців у галузі міжнародних відносин // Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Філологія. 2018. № 20. С. 33-39.
5. Бойчук, В. (2025). Моделі міжкультурної компетентності: порівняльний аналіз. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота»*, (1(54)), 18–23. <https://doi.org/10.24144/2524-0609.2024.54.18-23>.
6. Василенко О. Міжкультурна компетентність: поняття, структура, принципи та методи розвитку // Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи. 2022. № 3(19). С. 64-70.

7. Вербицька С. В. Міжнародна студентська академічна мобільність: етапи розвитку та суб'єкти організації. Вісник Житомирського державного університету. Вип. 45. Педагогічні науки. 2009. С. 20–26.
8. Вознюк, Т. М. (2023). Іноземна мова як фактор академічної мобільності [Електронний ресурс]. // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. – Київ: НУБіП України, 2023. – Режим доступу: <https://dglib.nubip.edu.ua/handle/123456789/2141>
9. Гальчун Н. П. Становлення міжкультурної компетентності як самостійного наукового напрямку // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 5: Педагогічні науки. 2021. Вип. 78. С. 45–53.
10. Гарлицька Т. С. Формування міжкультурної компетентності як одна з умов запровадження європейських стандартів мовної освіти / Т. С. Гарлицька // *European Humanities Studies: State and Society*. 2022. Iss. 3. Pp. 61–73.
11. Гарлицька Т. Формування міжкультурної компетентності в освітньому процесі // Педагогічний альманах. 2022. № 49. С. 122-128.
12. Головня Ю. Цифрова трансформація вищої освіти України: виклики і перспективи [Електронний ресурс] / Ю. Головня // *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2023. № 3(129). С. 45–56. Режим доступу: <https://pedscience.sspu.edu.ua/article/view/542> (дата звернення: 24.10.2025).
13. Голюк О. А., Лазаренко Н. І., Гурал-Пулроле Й., Кук Т. Реалізація права студентів на міжнародну академічну мобільність у практиці роботи закладів вищої педагогічної освіти [Електронний ресурс] // *Modern Information Technologies and Innovation Methodologies of Education in Professional Training: Theory, Experience, Problems*. – 2018. – Режим доступу: <https://vspu.net/sit/index.php/sit/article/view/5314>.
14. Давиденко А. О., Хайдарі Н. І., Мірошник С. О. Інструменти та технології віртуальної інтернаціоналізації в освіті [Електронний ресурс] / А. О. Давиденко, Н. І. Хайдарі, С. О. Мірошник // *Інформаційні технології в*

освіті, науці та виробництві. 2024. № 2(7). С. 45-52. Режим доступу: <https://itonsv.kpi.ua/article/view/5632> (дата звернення: 24.10.2025).

15. Дернова І. А., Іванова І. В., Боровик Т. М., Залозна Т. Г., Палієнко А. В. Академічна мобільність студентів як один із напрямів євроінтеграції України [Електронний ресурс] // Видавничий дім «Гельветика». – 2022. – Режим доступу: <https://enpuir.edu.ua/entities/publication/e1ecd59c-2f53-4024-844b-ee4e8bd50528>.
16. Дроздова Ю., Дубініна О. В. Концептуальні підходи до визначення «soft skills» у сучасних освітніх і професійних моделях. Тези доповіді конференції «Softskills – невід’ємні аспекти формування конкурентоспроможності студентів у І столітті», Київ, 21 лютого 2020 р. 2020. С. 31–34.
17. Загородня А. А. Академічна мобільність як засіб забезпечення якості професійної підготовки фахівців економічної галузі України [Електронний ресурс] // *WORLD SCIENCE*. 2018. № 4(32). Режим доступу: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/715121/1/2382.pdf>
18. Загородня А. А. Академічна мобільність як засіб забезпечення якості освіти [Електронний ресурс] // Інститут інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України. – 2021. – Режим доступу: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/715121/1/2382.pdf>.
19. Замошникова Ю. Р. Організація студентської академічної мобільності в українських ЗВО [Електронний ресурс]. – Харків: НУЦЗУ, 2023. – Режим доступу: <https://repositsc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/19427/1/Zamoshnikov%200%20B0.pdf>.
20. Зовнішня академічна мобільність [Електронний ресурс] : збірник матеріалів. Полтава: ПНПУ, 2021. – Режим доступу: <https://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/17005/1/Зовнішня%20академічна%20мобільність.pdf>.

21. Зубенко Т., Гулік Ю. Віртуальні обміни студентів у сфері вищої освіти / Матеріали науково-практичних конференцій Чорноморського національного університету імені Петра Могили. Серія: Філологія : Ольвійський форум 2025 : стратегії країн Причорноморського регіону в геополітичному просторі : XXII міжнар. наук. конф. 16-22 черв. 2025 р., м. Миколаїв : матеріали конф. / М-во освіти і науки України ; ЧНУ імені Петра Могили. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2025. 168 с. DOI: 10.34132/mspc2025.01.16.12
22. Зубенко Т.В. Формування міжкультурної компетентності у процесі підготовки майбутніх викладачів іноземної мови / Могилянські читання 2025 : досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні : глобальний, національний та регіональний аспекти. Філологія : XXVIII Всеукр. наук.-практ. конф. 10–14 листоп. 2025 р., м. Миколаїв : тези / М-во освіти і науки України ; ЧНУ ім. Петра Могили. – Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2025. – 232 с.
23. Ігнатюк О. А., Сладких І. А. Студентська мобільність: світові та вітчизняні тенденції розвитку [Електронний ресурс] // Репозитарій НТУ «ХП». – 2009. – Режим доступу: <https://repository.kpi.kharkov.ua/items/bd2b5d21-2de7-4d0e-8aec-28684cbd9b7a>.
24. Капустник В., М'ясоєдов В., Стацак А. Академічна мобільність як один із вимірів інтернаціоналізації: досвід Харківського національного медичного університету [Електронний ресурс] // *Організація та управління*. 2021. №1. Режим доступу: <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/1519423>
25. Кириченко Д. Студентська академічна мобільність у вітчизняних і зарубіжних дослідженнях // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Педагогіка і психологія. – 2024. – № 74. – С. 72–77. – DOI: [10.31652/2415-7872-2023-74-72-77](https://doi.org/10.31652/2415-7872-2023-74-72-77). URL: <https://vspu.net/nzped/index.php/nzped/article/view/615>.

26. Кириченко, Д. Студентська академічна мобільність у вітчизняних і зарубіжних дослідженнях [Електронний ресурс]. // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Педагогіка і психологія, № 74, 2024. С. 72-77. DOI: [10.31652/2415-7872-2023-74-72-77](https://doi.org/10.31652/2415-7872-2023-74-72-77). – Режим доступу: <https://vspu.net/nzped/index.php/nzped/article/view/615>
27. Коваль К. О. Розвиток «soft skills» у студентів -- один з чинників для їх працевлаштування. Вісник Вінницького політехнічного інституту. 2015. № 2. С. 162–167.
28. Козаченко Л. А. Академічна мобільність здобувачів вищої освіти [Електронний ресурс] // Матеріали науково-практичної конференції. – Миколаїв: МНАУ, 2022. С. 224–226. – Режим доступу: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/8420/1/224-226.pdf>.
29. Корнева І. Міжкультурна компетенція як предмет соціологічного дослідження // *Habitus*. 2020. № 12. С. 57-63.
30. Корнійко Ю. М. Академічна мобільність в контексті інтеграційних процесів у вищій освіті України [Електронний ресурс] // *Педагогіка і психологія в закладах освіти*. – 2022. – № 80(частина 1). – Режим доступу: https://www.pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2022/80/part_1/37.pdf
31. Костенко Д. В. Дослідження поняття міжкультурної компетентності: теоретичний аспект // Наукові записки. Серія: Педагогічні науки. 2018. № 172. С. 101-106.
32. Кузнєцов В. Реалізація права на академічну мобільність [Електронний ресурс] // Інститут освітньої аналітики. – 2019. – С. 32–41. – Режим доступу: https://science.iea.gov.ua/wp-content/uploads/2019/12/3_Kuznetsov_37-2019_32_41.pdf.
33. Лавриш Ю. Е. Віртуальні обміни як форма розвитку іншомовної комунікативної компетентності студентів технічних спеціальностей [Електронний ресурс] / Ю. Е. Лавриш // *Інноваційна педагогіка*. – 2025. Вип. 78, т. 1. С. 60–64. Режим доступу:

https://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2025/78/part_1/12.pdf (дата звернення: 24.10.2025).

34. Мартинюк А. П., Губіна А. М. Академічна мобільність студентів як вагома складова інтернаціоналізації освіти // Академічні студії. Серія «Педагогіка». – 2024. – № 2. – DOI: [10.52726/as.pedagogy/2024.2.6](https://doi.org/10.52726/as.pedagogy/2024.2.6). – URL: <https://academstudies.volyn.ua/index.php/pedagogy/article/view/595>.
35. Матвієнко О., Чжан Ц. Особливості формування міжкультурної компетентності у майбутніх вчителів іноземних мов // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 16: Творча особистість учителя. 2023. Вип. 42. С. 97-104.
36. Матеріали «Міжнародна академічна мобільність в умовах воєнного стану» [Електронний ресурс]. – Одеса: НУ «ОЮА», 2023. – Режим доступу: https://www.onua.edu.ua/downloads/inter/normatyvna_baza/mizhнародna_акаdemichna_mobilnist-prezentatsiya.pdf.
37. Олійник М.І. Основи академічної мобільності викладача [Електронний ресурс] : навчально-методичний посібник. – Чернівці: ЧНУ, 2020. – Режим доступу: https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/3681/Book_Academy%20mobility_cl.pdf.
38. Опушко Н. Р., Кириченко Д. О. Програми академічної мобільності для студентів і викладачів в університетах Німеччини: особливості їх реалізації // Modern Information Technologies and Innovation Methodologies of Education in Professional Training: Theory, Experience, Problems. 2025. DOI: [10.31652/2412-1142-2025-76-114-125](https://doi.org/10.31652/2412-1142-2025-76-114-125).
39. Осипова Т., Галицян О. Специфіка формування міжкультурної комунікативної компетентності майбутніх учителів // Педагогіка та психологія. 2025. № 2(27). С. 45-53.
40. Пасічник О. С. Міжкультурна компетентність як складова іншомовної комунікативної компетентності // Вісник Харківського національного

- університету імені В. Н. Каразіна. Серія: Іноземна філологія. 2021. № 94. С. 112–119.
41. Пічик К. В., Гуменна О. В., Човнюк Л. Ю. Віртуальна мобільність як інноваційний підхід у навчанні [Електронний ресурс] / К. В. Пічик, О. В. Гуменна, Л. Ю. Човнюк // *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2020. Т. 80, № 6. С. 122–133. Режим доступу: <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/4102> (дата звернення: 24.10.2025).
42. Положення про порядок реалізації академічної мобільності в ЛНУ ім. І. Франка [Електронний ресурс]. Львів, 2022. – Режим доступу: https://international.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/11/ifnul_academic_mobility_2022.pdf.
43. Професійно-освітня мобільність сучасної молоді [Електронний ресурс] : монографія. – Тернопіль: ЗУНУ, 2022. – Режим доступу: <https://www.wunu.edu.ua/pdf/rob/2-54.pdf>.
44. Радкевич В. О., Бородієнко О. В. та ін. Проектна діяльність у розвитку студентської мобільності [Електронний ресурс]. Київ: ІТЗН НАПН України, 2022. – Режим доступу: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/724024/1/4_%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%B5%D0%BA%D1%82%D0%BD%D0%B0.pdf.
45. Радченко О. А., Маркова М. В. Академічна мобільність як шлях до інтернаціоналізації вищої педагогічної освіти: практичний досвід [Електронний ресурс] // Педагогічні науки: реалії та перспективи. – Спецвип. 2. 2022. – Режим доступу: <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/39156>.
46. Розвиток спроможностей щодо запровадження студентської мобільності в університетах України та Сербії / Students' mobility capacity building in higher education. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://miletus.mnau.edu.ua>.

47. Романинець М. Р. Академічна мобільність українського студентства в умовах глобалізованого простору: філософсько-правові аспекти [Електронний ресурс] // *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права*. 2019. Режим доступу: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2019/nov/19885/romanines.pdf>
48. Савченко К. Академічна мобільність студентів-бакалаврів НаУКМА: позитивний і негативний досвід [Електронний ресурс]. – Київ: НаУКМА, 2020. – Режим доступу: <https://ekmair.ukma.edu.ua/handle/123456789/18406>.
49. Симак К. Віртуальна академічна мобільність студентів: сутність, переваги, перспективи [Електронний ресурс] / К. Симак // *Вища школа*. 2017. № 10. С. 83-92. Режим доступу: <https://core.ac.uk/download/pdf/32651496.pdf> (дата звернення: 24.10.2025).
50. Сімак К. В. Віртуальна академічна мобільність студентів: досвід Канади. *Український педагогічний журнал*. 2017. № 2. С. 35–40
51. Степанова Т. М. Іншомовна підготовка магістрів-філологів у сучасній системі відкритої освіти. Одеса : 2024. – URL: https://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2024/78/part_1/6.pdf (дата звернення: 23.10.2025).
52. Стрюк М. І., Стрюк А. М. Навчальний об'єкт як компонент мобільного навчання. Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Серія педагогічна. 2012. С. 83–86.
53. Сушик О. Г., Сушик І. В. Академічна мобільність українських студентів в історичній ретроспективі: витоки, напрями, мотиви [Електронний ресурс] // *Освітологія: українсько-польський науковий журнал*. 2019. – Режим доступу: <https://lib.lntu.edu.ua/147258369/5467>.
54. Чубніська А.М., Гучко В. Академічна мобільність як предмет науково-педагогічних досліджень [Електронний ресурс] // *Академічні візії*. 2023.

№23. – Режим доступу: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/628>

55. Яо Сяосяо, Ці Ян. Роль академічної мобільності студентів у підвищенні конкурентоспроможності закладів вищої освіти України [Електронний ресурс] // *Теорія і методика професійної освіти*. 2024. (опубліковано 15.11.2024). Режим доступу: <https://pedagogical-academy.com/index.php/journal/article/download/416/294/557>
56. Ясна І. Soft skills: універсальні навички європейського рівня. 2015. (Якщо це онлайн-матеріал — замість видавництва/міста треба вказати URL + дата звернення, якщо вимагає стандарт).
57. Accessible opportunities for virtual mobility skills in higher education. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.openvirtualmobility.eu>.
58. Aquino, K. C. Remote Global Learning: The Role and Use of Virtual Exchanges [Електронний ресурс] / K. C. Aquino // *International Journal of Educational Research Open*. 2023. Vol. 5. Art. 100286. Режим доступу: <https://doi.org/10.1016/j.ijedro.2023.100286> (дата звернення: 24.10.2025).
59. Dalaya M. An Interesting Review on Soft Skills and Dental Practice. *Journal of Clinical and Diagnostic Research*. 2015. (якщо є том/випуск/сторінки — їх треба додати: напр., 2015;9(10):ZE01-ZE04)
60. Demir, Y. Virtual Exchange as a Mode of Internationalization at a Distance: The Case of Turkey [Електронний ресурс] / Y. Demir // *International Review of Research in Open and Distributed Learning*. 2024. Vol. 25(3). P. 98-116. Режим доступу: <https://www.irrodl.org/index.php/irrodl/article/view/7240> (дата звернення: 24.10.2025).
61. Erasmus+ Virtual Exchange Impact Report 2019. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/0ee233d5-cbc6-11ea-adf7-01aa75ed71a1>.
62. Evidence-Validated Online Learning through Virtual Exchange. (2019). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://evolve-erasmus.eu/wp->

- content/uploads/2019/03/Baseline-study-report-Final_Published_Incl_Survey.pdf.
63. Gordon-Chipembere, N. Virtual Exchange Practices, Diversity, Equity and Inclusion [Электронный ресурс] / N. Gordon-Chipembere // *Journal of Virtual Exchange*. 2024. Vol. 7(2). P. 55–74. Режим доступа: <https://journal.unicollaboration.org/article/view/1035> (дата звернения: 24.10.2025).
64. Granja, M., Visentin, F. *International student mobility and academic performance: does timing matter?* // *Research in Higher Education*. 2024. DOI: [10.1007/s11162-023-09755-6](https://doi.org/10.1007/s11162-023-09755-6)
65. Guerra-Báez S. P. A panoramic review of soft skills training in university students. 2019.
66. Guide to Virtual Mobility – The Future of Education. 2019. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: https://miletus.mnau.edu.ua/wp-content/uploads/2019/10/WP6_DEV-6.1.3_TOPCL_Guideto-Virtual-Mobility-the-Future-of-Education_ENG_v01.pdf.
67. Cummins, J., & Sayers, D. (1995). *Brave New Schools: Challenging Cultural Illiteracy through Global Learning Networks*. New York: St. Martin's Press.
68. Guth, S., & Helm, F. (Eds.). (2010). *Telecollaboration 2.0: Language, literacies and intercultural learning in the 21st century*. Bern: Peter Lang International Academic Publishers.
69. Hladkoskok, L. ., Buhinska, T. ., Botvinko-Botiuk, O. ., Tytun, O. ., & Demianenko, O. . (2022). Soft Skills formation in professional-oriented foreign language education at higher education institutions. *Revista Eduweb*, 16(2), 194–207. <https://doi.org/10.46502/issn.1856-7576/2022.16.02.14>.
70. Hnatyk, K. (2021). Pedagogical conditions of development of professional potential of future foreign language teachers in the process of their professional training. *Pedagogy and Education Management Review*. Vol. 1 (3). P. 149-157.
71. Hurskaya, V. (2023). Approaches to personalizing the learning process in teaching English with the help of artificial intelligence. *Akademichni Viziyyi*

- Academic Visions, 18. <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/1484>
72. Hurskaya, V. (2022). The power of virtual reality to improve pronunciation in the process of learning English. *Akademichni Viziyyi –Academic Visions*, 14. <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/1483>
73. Impact of student mobility placements on competencies, studies and employability. // Erasmus+ Research Report. 2021. Режим доступа: <https://erasmusplusresearch.eu/research/impact-student-mobility-placements-competencies-studies-and-employability> (дата звернення: 02.11.2025).
74. Implementing and researching Virtual Exchange in Higher Education institutions. [Електронний ресурс]. Режим доступа: <https://evolve-erasmus.eu/training-resources/>.
75. *International Journal of Computer Science, Engineering and Information Technology (IJCEIT)*, Vol.8, No.1, February 2018. DOI : 10.5121/ijceit.2018.8101
76. International student mobility: the key to securing the first job in a globalized world. // *Journal of Global Education Studies*. 2025. DOI: [10.1007/s44282-025-00228-y](https://doi.org/10.1007/s44282-025-00228-y)
77. *Journal of Virtual Exchange. UNICollaboration, 2018–2025* [Електронний ресурс]. Режим доступа: <https://journal.unicollaboration.org/> (дата звернення: 24.10.2025).
78. Kennedy, J. How to Develop and Deliver a Virtual Exchange Based on COIL Principles [Електронний ресурс] / J. Kennedy // *Journal of Virtual Exchange*. 2025. Vol. 8(1). P. 45-61. Режим доступа: <https://journal.unicollaboration.org/article/view/1152> (дата звернення: 24.10.2025).
79. Knutsen, I. L., Wiborg, Ø., Wiers-Jenssen, J. *Impact of international student mobility on international profile of jobs*. // *Higher Education*. 2024. DOI: [10.1007/s10734-024-01267-1](https://doi.org/10.1007/s10734-024-01267-1)

80. Kukharieva, D, Strutynska, T. & Trubenko, I. The Role of Foreign Language Learning in the Development of Critical Thinking of Higher Education Students of Non-Linguistic Specialities. International Conference on Next-Generation Innovations and Sustainability 2025. Futurity Research Publishing. <https://doi.org/10.5281/zenodo.15040087>
81. Lee, J. The Impact of International Virtual Exchange on Student Learning [Электронный ресурс] / J. Lee // *Frontiers: The Interdisciplinary Journal of Study Abroad*. 2022. Vol. 34(2). P. 45–65. Режим доступа: <https://frontiersjournal.org/index.php/Frontiers/article/view/730> (дата звернения: 24.10.2025).
82. Mihut, G., et al. *International student mobility, COVID-19, and the labour market: a scoping review*. // *Comparative Migration Studies*. 2025. DOI: [10.1186/s40878-025-00426-2](https://doi.org/10.1186/s40878-025-00426-2)
83. Network for Intercultural Competence to facilitate Entrepreneurship. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://www.nice-eu.org/>.
84. Núñez-Tapia, Francisco Alberto. 2024. “Dynamic Goals for Collaborative Communication in Engineering.” *IIE Networker*, April, 19-21. Режим доступа: https://www.researchgate.net/publication/380175721_Dynamic_Goals_for_Collaborative_Communication_in_Engineering
85. O’Dowd, R. From Telecollaboration to Virtual Exchange: State of the art and the role of UNICollaboration [Электронный ресурс] / R. O’Dowd // *Journal of Virtual Exchange*. 2018. Vol. 1(1). P. 1-23. Режим доступа: <https://journal.unicollaboration.org/index.php/jove/article/view/700> (дата звернения: 24.10.2025).
86. O’Dowd, R. Virtual exchange: Moving forward into the next decade [Электронный ресурс] / R. O’Dowd // *Foreign Language Annals*. 2021. Vol. 54(2). P. 284-295. Режим доступа: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/flan.12546> (дата звернения: 24.10.2025).

87. O'Dowd, R. What do students learn in virtual exchange? A qualitative content analysis [Электронный ресурс] / R. O'Dowd // *Language Learning & Technology*. 2021. Vol. 25(3). P. 1-26. Режим доступа: <https://www.lltjournal.org/item/3126> (дата звернения: 24.10.2025).
88. Projects. <https://sj.amu.edu.pl/en/international-collaboration/projects>
89. Reiffenrath, T., Thielsch, M. Digitalisation in International Higher Education: A Think Piece on the Role of Virtual Exchange [Электронный ресурс]. Brussels : Academic Cooperation Association (ACA), 2022. Режим доступа: <https://aca-secretariat.be/wp-content/uploads/2022/12/ACA-Think-Piece-Digitalisation.pdf> (дата звернения: 24.10.2025).
90. Robertson S. L. Critical response to Special Section: International academic mobility. *Discourse: Studies in the Cultural Politics of Education*. 2010. Vol. 31/5. pp. 641-647.
91. SUNY Center for Collaborative Online International Learning (COIL). [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://coil.suny.edu/index.php/>.
92. Tanana C. Innovative format of organization teaching of foreign languages in professional preparation of future teachers-philologists // *EUROPEJSKIE STUDIA HUMANISTYCZNE: Państwo i Społeczeństwo* : International Publishing, 2022. DOI: <https://doi.org/10.38014/ehs-ss.2022.2.08> URL: <https://ehs.eeipsy.org/index.php/ehs/article/view/352> (дата звернения: 26.10.2025).
93. The Aalborg Model for Problem Based Learning. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://www.en.aau.dk/about-aau/aalborg-model-problem-based-learning/>.
94. The EVOLVE Project Team. *The Impact of Virtual Exchange on Student Learning: Final Report* [Электронный ресурс]. European Commission, 2020. 36 p. Режим доступа: <https://evolve-erasmus.eu/wp-content/uploads/2020/04/EVOLVE-Project-Impact-Report.pdf> (дата звернения: 24.10.2025).

95. Van Mol, C., Caarls, K., Souto-Otero, M. International student mobility and labour market outcomes: an investigation of the role of level of study, type of mobility, and international prestige hierarchies. // Higher Education. 2021. DOI: [10.1007/s10734-020-00532-3](https://doi.org/10.1007/s10734-020-00532-3).
96. Wiseman, R. L., & Koester, J. (Eds.). 1993. *Intercultural Communication Competence* (International and Intercultural Communication Annual, Vol. 17). Newbury Park, CA: SAGE Publications. ISBN 978-0803947207.
97. Zubenko Tetiana, 2019. Projektaktivitäten bei der Organisation des Kulturdialogs an Hochschulen 545, X. Internationale virtuelle Konferenz der Ukrainistik Dialog der Sprachen – Dialog der Kulturen. Die Ukraine aus globaler Sicht. Діалог мов – діалог культур. Україна і світ X Міжнародна наукова Інтернет-конференція з україністики München 24.– 27. Oktober 2019, readbox unipress Open Publishing LMU, p.545-551. Open-Access-Version dieser Publikation verfügbar unter: <https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bvb:19-epub-73412-8> <https://doi.org/10.5282/ubm/epub.73412>
98. Zubenko Tetiana, Shwedel Allan , Integrating mobile listening and physical activity to facilitate intentional and incidental vocabulary acquisition. Language Learning and Technology. "Advanced Education", 11, 2019. DOI: 10.20535/2410-8286.165717

Інформаційні ресурси

ЧНУ імені Петра Могили <https://chmnu.edu.ua/erasmus/>

COIL <https://coilconnect.org/>

Creative Commons: CC BY NC SA <https://evolve-erasmus.eu/download/pre-survey-student-competences-pdf/>

EASMUS+UA можливості для організації віртуальних обмінів у сфері вищої освіти та молоді <https://erasmus.org.ua/opportunities/mozhlyvosti-dlya-organizacij/virtualni-obminy-u-sferah-vyshhoyi-osvity-ta-molodi/>

EASMUS+UA <https://erasmusplus.org.ua/>

Erasmus+ Virtual Exchange. [Электронный ресурс]. – Режим доступа:
www.europa.eu/youth/erasmusvirtual.

EVOLVE <https://evolve-erasmus.eu/>

Stevens Initiatives <https://www.stevensinitiative.org/the-stevens-initiative-expands-to-enable-global-education-opportunities-in-two-new-regions/>

World Economic Forum Activities in 2020
https://www.weforum.org/press/2020/01/world-economic-forum-activities-in-2020/?utm_source=chatgpt.com

ДОДАТКИ

Додаток А

Класифікація моделей міжкультурної компетентності за характером взаємовідносин структурних компонентів

№	Модель	Автор / рік	Основні компоненти / етапи	Коротко про підхід	Переваги / особливості
1	Michael Byram — «Model of Intercultural Communicative Competence (ICC)»	Byram, 1997	1. Attitudes (ставлення: цікавість, відкритість) 2. Knowledge (знання про культуру власну та чужу) 3. Skills of interpreting & relating (вміння інтерпретувати та співвідносити) 4. Skills of discovery & interaction (вміння відкривати, взаємодіяти) 5. Critical cultural awareness (критичне усвідомлення культури)	Орієнтована на мовну/освітню комунікацію — як майбутній педагог іноземної мови може взаємодіяти з представниками інших культур у мовному контексті.	Добре підходить для викладання мов, має чіткі компоненти; популярна в європейському контексті.
2	Milton J. Bennett — «Developmental Model of Intercultural Sensitivity (DMIS)»	Bennett, 1986 / пізніше	Етапи руху від етноцентризму до етнорелятивізму: - Denial (заперечення) - Defence (захист) - Minimisation (мінімізація) - Acceptance (прийняття) - Adaptation (адаптація) - Integration (інтеграція)	Розглядає розвиток сприйняття культурної різниці як процес: з відмови бачити різницю → до здатності жити «між культурами».	Дуже корисна для розуміння динаміки розвитку компетентності; добре підходить для планування тренінгів, підготовки педагогів.
3	Darla K. Deardorff — «Process / Pyramid Model of Intercultural Competence»	Deardorff, 2006 / 2009	Компоненти: - Attitudes : повага, відкритість, цікавість і відкриття. - Knowledge & Comprehension : самосвідомість культури, глибоке знання культури, соціолінгвістична обізнаність. - Skills : слухати, спостерігати, інтерпретувати, аналізувати, співвідносити. - Internal Outcomes : адаптивність, гнучкість, етнорелятивна перспектива, емпатія. - External Outcomes : ефективне й адекватне спілкування та поведінка у міжкультурній ситуації.	Модель-процес, яка показує «шляхи» формування компетентності. Орієнтована не лише на знання/навички, а й на результат та поведінку.	Добре підходить до дизайну освітніх програм, оцінки результатів; інтегрує різні рівні.

№	Модель	Автор / рік	Основні компоненти / етапи	Коротко про підхід	Переваги / особливості
4	Larry Purnell — «Purnell Model for Cultural Competence»	Purnell, 2002	Складається з 12 «доменів» культури та чотирьох кіл (глобальне суспільство → спільнота → сім'я → індивід)	Первинно створена для медичної/медсестринської практики, але має застосування у ширших освітніх/професійних контекстах.	Корисна для практичного застосування в навчанні, врахування доменів культури; менш специфічна для мовної освіти, але хороша для міждисциплінарного підходу.
5	Інші/композитні моделі — наприклад моделі мультикультурної компетентності, глобальної компетентності	різні автори	Різні підходи: інтеграція мовної, соціальної, глобальної компетентностей (наприклад Kathrine Risager)	Орієнтовані на ширший контекст: мультикультурність, глобальна взаємодія.	Дає ширший контекст, можлива адаптація до сучасних глобальних освітніх умов.

**Перелік програм академічних обмінів та міжнародних стажувань у яких
взяли участь студенти ЧНУ ім. Петра Могили протягом 2014-2025 р.**

№ з/п	Перелік програм академічних обмінів та міжнародних стажувань	Кількість учасників							
		2014-2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
1.	Стажування у Поморській Академії, м. Слупськ, Польща	152	17	17	4				
2.	Undergraduate Exchange Program (Global UGRAD)	1							
3.	Університет Ка Фоскарі (Італія)	1	10	6	3	4			
4.	Університет Палермо (Італія)	5		3	2	9	1	6	
5.	Університет Саарланду (Німеччина)	13	21	14	4	20	2	8	4
6.	Стажування в Німеччині за програмою JEOPLE	63	24	16					
7.	Університет технологій Cottbus-Senftenberg (Німеччина)		7			3			
8.	Університет Норд, Норвегія						3		
9.	Університет Кастілія ла Манча, Іспанія					1			
10.	Університеті Кадіс, Іспанія	13	1	1					
11.	Університет Ескішехір, Туреччина								1
12.	Пряшівський університет (Словацька республіка)							1	
13.	Польща, університет Адама Міцкевича				4				
14.	Великобританія, унів-т Суонсі					4	10	9	19
15.	Universität des Saarlandes Osteuropaprogramme DAAD	137	1	1					
16.	Стажування в Німеччині за програмою Karl's Market		6	3					
17.	Стажування в Німеччині за програмою Karl's Erdbeer-Hof		14	6					
18.	Стажування в Академія Яна Длугоша, м. Ченстахов, Польща			17					
19.	Європ. конгрес, Perspektywy Women in Tech Summit, Польща		4						
20.	Літня мовна школа в Болгарії	37	14						

21	Літня мовна школа в Іспанії		4						
22	«Debate Europe» в Брюсселі (Бельгія)	1							
23	«Mobility of youth Workers – involving marginalized Youth in International Projects» (Німеччина)	1							
24	Summer course grant of the free state of Bavaria (Німеччина)	1							
25	Au-pair-Aufenthalt (Німеччина)	1							
26	«Дні України в Кошице» (Словаччина)	1							
27	Шуменський університет ім. Преславська (Болгарія)	6							
28	Master's Program at Central European University	2							
29	Study Tours to Poland	18							
30	Mannheim University, Germany	1							
31	Human Rights Education Program	1							
32	Програма навчання в університетах Норвегії (Quota)	3							
33	Professional Training on E-Commerce (University of Greenwich, London, UK)	1							
34	College of International Cooperative Education	1							
35	Академ. курс з ділового спілкування та публічних виступів, Чехія	2							
36	Canadian College of English Language (стажування)	1							
37	стажування в парламенті Канади	2							
38	Проект «Together For Europe», Фонд «Кшижова», Польща	2							
39	Проект «Youth For Peaceful Conflict Transformation»	1							
40	Italy Youth Exchange «ILLEG(U)AL»	1							
41	La escuela Colegio Delibesun: curso Intensivo de Lengua Espanõla	1							
42	Contemporary European and German Memory Politics, Фонд Роберта Боша, Німеччина	4							
43	Програма «Word. Culture. Me»	1							

44	Schiller Internation University, Heidelberg, Germany (стажування)	5								
45	Erasmus Plus Programme, міжна. обмін в Італії «VENP»	1								
46	Молодіжний обмін «Youth Can Do It» (Erasmus Plus)	3								
47	«Model Krzyżowa» про інклюз. освіту (Гродище, Польща)	9								
48	Програма «Meet Up» у м.Вінтерберг, Німеччина	1								
49	Проект «Tempus Cabriolet» за підтр. програми Європейського сусідства та партнерства	3								
50	Тренінг про «Цілі сталого розвитку» від UReport (UNICEF)	20								
51	Проект “Energieeffizientes Monitoring and Umweltprozessen”, Саарланд (Німеччина)	4								
52	Fulbright Senior Specialists Program (програма ім. Фулбрайта)	1								
53	Програма «Активні громадяни» від Британської ради	54								
54	Німеччина, Karl’s Hof 2017	79								
55	Camp America	27								
56	Work and Travel USA	26								
57	Work and Travel Germany	2								
58	Етнічна програма для корінних корейців (Корея)	1								
59	Літня мовна школа в Польщі	33								
60	Літні мовні курси у Віденському Університеті (Австрія)	1								
	роки		2014- 2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
	Загалом за окремі роки		745	123	84	17	41	16	24	24
	Загалом за 12 років		1074							

Зворотній зв'язок зі студентами ЧНУ імені Петра Могили, які брали участь в студентській академічній мобільності

Голоси українців з усього світу

Відеоліст із Великобританії від випускниці Новобузької гімназії (2019 р.); студентки Чорноморського національного університету ім. Петра Могили та британського університету Суонсі Вікторії Крамаренко. Вона була стипендіаткою програми Sanctuary Scholarships при Swansea University у 2024 році. Ось що вона розповідає про своє навчання в британському університеті:

<https://www.facebook.com/watch/?v=308309475594904>

Як подати документи на програму: розповідає Вікторія Крамаренко

<https://www.facebook.com/1410893459/videos/pcb.347800884804247/1053605402610100>

Студентки ЧНУ ім. Петра Могили Хоменко Дар'я, Елліна Палько та Дар'я Мигур стали стипендіатками програми Sanctuary Scholarships при Swansea University (Велика Британія) у 2025 році.

«Навчання за кордоном раніше здавалося недосяжним. Тепер же я впевнена, що можу реалізувати себе на міжнародному рівні» -- Дар'я Хоменко.

«Отримана стипендія – це не просто фінансова допомога, це визнання того, що навіть попри труднощі, я заслуговую на право вчитися й розвиватися. Я безмежно вдячна нашому університету та Swansea за цю можливість» -- Елліна Палько.

«Я мріяла про міжнародний досвід, але війна внесла свої корективи. Завдяки цій стипендії я відчуваю, що моє прагнення до науки не було зруйноване обставинами» -- Дар'я Мигур. Щиро дякуємо Swansea University за підтримку та надану можливість! <https://chmnu.edu.ua/studentki-chnu-im-petra-mogili-stipendiatki-sanctuary-scholarships-vid-swanea-university/>

Все, що ви хотіли знати про співпрацю ЧНУ імені Петра Могили з європейськими університетами за програмою Еразмус+. Досвід наших студентів і як це відбувається, дивіться у відео:

https://www.instagram.com/engphilology_chmnu/

Інтерв'ювання випускників ЧНУ імені Петра Могили, які брали участь в студентській мобільності

Я навчалась на кафедрі англійської філології і ще під час навчання, на 4 курсі, я почала викладати іврит в Ізраїльському культурному центрі при посольстві держави Ізраїль. Я викладаю там по теперішній час. Крім того, я працювала у ізраїльській ІТ компанії, синхронним та письмовим перекладачем медіа продуктів. Після закінчення магістратури я залишилась працювати та викладати англійську мову на кафедрі англійської філології ЧНУ імені Петра Могили, вступила до аспірантури і почала досліджувати актуальну для мене тему. Навчання на кафедрі англійської філології дало мені можливість розвиватись як перекладачеві, викладачеві і науковцю.

Я навчаюсь четвертий рік у австрійському університеті у Відні, за спеціальністю "журналістика". Навчання на кафедрі англійської філології допомогло мені досягти високих успіхів у вивченні англійської і німецької мов, а також скласти міжнародні мовні іспити і вступити до європейського університету.

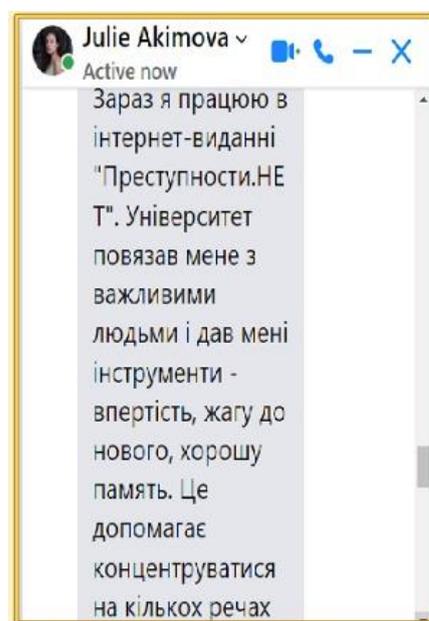
Я працюю у ІТ компанії, філіали якої розташовані у Канаді, США та Україні. Серед моїх обов'язків в основному створення та робота з контентом для різноманітних веб-сайтів та застосунків. Також я займаюся соціальними мережами продукту, над яким ми працюємо. Я дуже задоволена своєю роботою та вдячна альма-матер за знання англійської, які допомогли мені знайти роботу і здійснювати свої мрії.

Я працюю за фахом. Наразі у місті Йокогама, Японія працюю у Junior high school English Language instructor. Ну, а якщо перекладати по-простому: вчитель англійської у середній школі. Яюсь так.

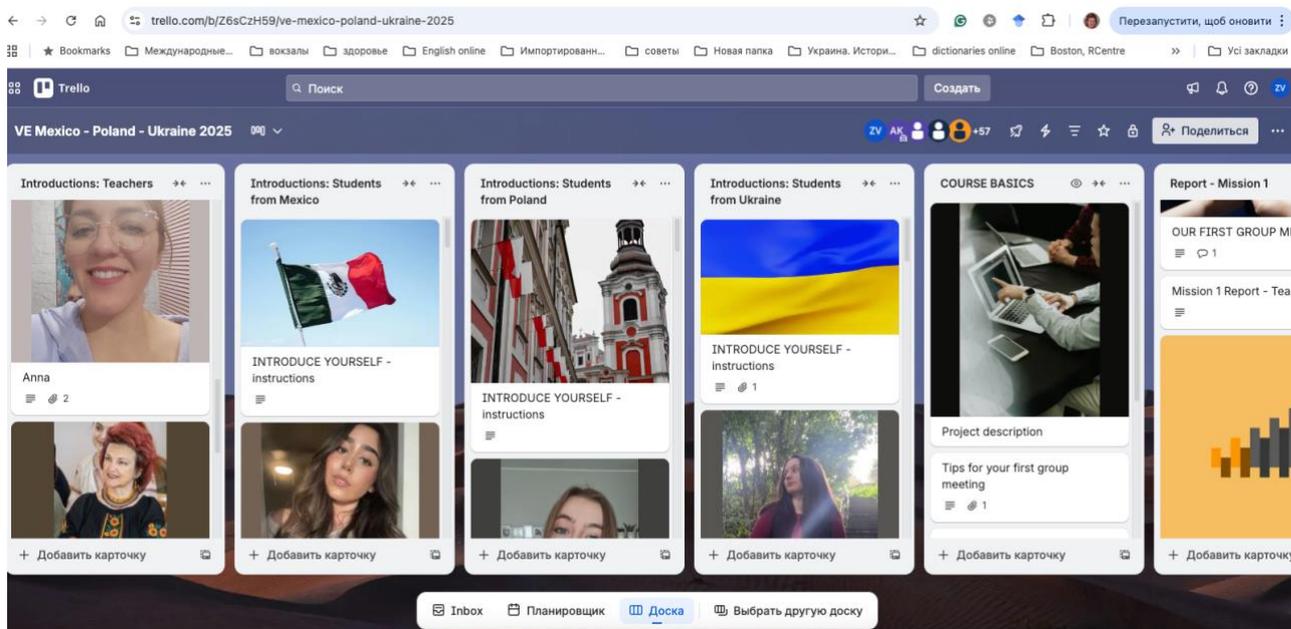
За кордоном визнають наші дипломи!

Але головне-це не теорія чи папірець, а практичні навички, що вмієш. Маю міжнародні сертифікати викладання англійської мови.

Ще навчаючись на п'ятому курсі, я почала працювати в Миколаївській гімназії #2 вчителем англійської мови, працювала там з 2009 по 2014 рік) в 2014 році я зі своїм чоловіком переїхала в Америку, де в цьому ж році вступила на магістратуру в Pittsburgh State, отримала диплом вчителя ESOL (вчитель англійської мови для дітей, які приїхали з інших країн і не знають англійської), працюю вчителем в Harris YMCA Academy - це садок для дітей від 18 місяців до 5 років) на даний момент я працюю головним вчителем (lead teacher) в цьому ж садочку і навчаю дітей 4-х років)

Скріншоти сторінок проєкту зі спільного міжнародного онлайн-навчання (COIL) між студентами Польщі, Мексики та України.

INTERNATIONAL PARTNERS

- **AMU, Poland:** 16 undergraduate IT students, English proficiency: **B2+/C1**
- **CETYS, Mexico:** 8 students (Business) proficiency **C1+**
- **PMBSSU, Ukraine:** 20 students (English philology) proficiency **B1+** (all females)

